

REFERAT Natur-, Miljø- og Planudvalget d. 06-12-2023

Mødedato Onsdag d. 06. december 2023 kl. 14:30

Mødested Mødelokale 2, Snorrebakken 66, Rønne

Mødedeltagere Mark Palmquist, Karen Lynn Jacobsen, Helle Munk Ravnborg, Søren Schow, Mikael Benzon

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg for store butikker i Rønne.....	4
Endelig vedtagelse af lokalplan for et boligområde i Rønne Syd.....	8
Status for arbejdet med lokalplan for landanlægget til energiøen.....	9
Høringssvar til plan for Energiø Bornholm med tilhørende miljørapport.....	12
Høringssvar til Energistyrelsens høring om etablering af ny budzone ved Energiø Bornholm.....	16
Høringssvar til Energistyrelsens høring om ændring af VE-lov (afskaffelse af kompensation for ind	19
Behandling af godkendelse af forskrift for visse miljøforhold ved midlertidige bygge- og anlægsart	21
Dispensation i forhold til erhvervelse af parkeringslicens i Gudhjem.....	23
Godkendelse af forskrift for indretning og drift af restaurationer.....	24
Ansøgning af projekt i Rø til forsøgsordning for naturturisme.....	26
Godkendelse af regulativ for husholdningsaffald.....	31
Procedure for navngivning af veje og pladser.....	33
Nedlæggelse af Pedersker Vandværk.....	36
Udpegning af medlemmer til byggeudvalg - Fremtidens ældrepleje.....	39
RejseBillet App - fase 1.....	41
Godkendelse af ny bus-køreplan pr. 28. januar 2024.....	45
Budgetopfølgning pr. 31. oktober 2023, Natur-, Miljø- og Planudvalget.....	47
Orientering om status på autocamperordning.....	51
Orientering om Trafiksikkerhedsplan 2018-2025.....	54
Orientering om skader ved stormflod, oktober 2023.....	57
Orientering om PFAS.....	59
Gensidig orientering.....	62
Sager til høring.....	63

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Fraværende

Søren Schow.

Bemærkninger

Helle Munk Ravnborg og Mikael Benzon vurderes ikke inhabile i forhold til punkt 14 nedlæggelse af Pedersker Vandværk.

Mark Palmquist vurderes ikke inhabil i forhold til punkt 17 Godkendelse af ny bus-køreplan pr. 28. januar 2024.

Punkt 16 og punkt 17 behandles efter punkt 1, hvorefter der fortsættes med punkt 2.

Deltagere fra administrationen

Direktør Lillian Rasch Madsen

Centerchef for Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat, Claus Munk.

Udvalgssekretær Elise Ipsen

Niels Rasmussen deltog ved behandling af punkt 16 RejseBillet App – fase 1 og punkt 17 Godkendelse af ny bus-køreplan pr. 28. januar 2024.

Punkt 2: Endelig vedtagelse af kommuneplantillæg for store butikker i Rønne

23/13520

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen har haft et forslag til et kommuneplantillæg for et aflastningsområde i Rønne i offentlig høring. Kommuneplantillægget vil gøre det muligt at etablere store udvalgswarebutikker (dog ikke tøjbutikker) i det erhvervsområde, der strækker sig fra Almindings Runddel og ud til Industrivej/Sagavej.

Der er indkommet to høringssvar.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte enten at vedtage kommuneplantillægget, vedtage det med mindre ændringer eller at forkaste det.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- kommuneplantillæg nr. 28 for et aflastningsområde i Rønne vedtages endeligt.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg stiller følgende ændringsforslag:

ØEPU's oprindelige beslutning om en minimumsstørrelse på 2500 m² opretholdes for derved ikke at underminere de igangværende indsatser for at skabe en levende bymidte i Rønne.

Helle Munk Ravnborg og Mikael Benzon stemte for. Karen Lynn Jacobsen og Mark Palmquist stemte imod. Der er stemmelighed.

Herefter stemmes om direktørens indstilling.

Karen Lynn Jacobsen og Mark Palmquist stemte for. Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg stemte imod. Der er stemmelighed.

Udvalget kan ikke videresende en indstilling.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 21. september 2023 at sende forslag til et kommuneplantillæg for et aflastningsområde i Rønne i offentlig høring i fire uger.

Hensigten med planforslaget er, at det område i Rønne uden for bymidten, der i kommuneplanen nu er udlagt til butikker, der alene forhandler særligt pladskrævende varegrupper, ønskes ændret til et aflastningsområde.

Særligt pladskrævende varegrupper er for eksempel biler, tømmer, byggematerialer, planter og havebrugsvare, møbler og køkkenelementer. Hvis området ændres til et aflastningsområde, har kommunalbestyrelsen ret til at planlægge for et bredere udvalg af udvalgswarebutikker. Her er kravet blot, at der er tale om butikker, som er så store, at de ikke kan indpasses i bymidten.

Området for forslaget til kommuneplantillæg er vist med gul afgrænsning på luftfotografiet nedenfor.

Den aktuelle anledning for sagen er, at Bornholms Regionskommune er blevet kontaktet af to butikskæder, som hver især ønsker at opføre en stor udvalgswarebutik på arealer, som de ejer. Begge kæder ønsker at opføre butikker, der har en størrelse, der ikke kan indpasses i Rønnes bymidte.

Butik A på luftfotografiet ønskes opført ved siden af Ilva i en størrelse på 1900 m².

Butik B ønskes opført ved siden af Jem & Fix i en størrelse på 2600 m².

Bornholms Regionskommune har modtaget to høringsvar, som her er resumeret og kommenteret:

Høringsvar 1

En koncentration af store butikker i aflastningsområdet Åkirkebyvej-Almindingsvej vil stå i direkte kontrast til ønsket om en decentral udvikling af Bornholm. Det vil medføre en endnu større tilflytning til Rønne på grund af stigende butiksdød

på resten af øen.

Administrationens bemærkning:

Der er fordele og ulemper ved planlægningen for et nyt aflastningsområde i Rønne.

På den ene side vil et aflastningsområde åbne for nye muligheder for vækst og udvikling af Rønnes detailhandel. Et aflastningsområde kan skabe rum til store udvalgsvarebutikker og butikskæder, der ikke findes på Bornholm i dag. Derved kan flere borgere ansøres til at købe deres varer i fysiske butikker fremfor i netbutikker.

Udflytning af detailhandel fra bymidten medfører flytning af kundestrøm. Derfor vil planlægningen for et aflastningsområde også have afledte konsekvenser for det øvrige handelsliv i Rønnes bymidte, herunder kundeorienterede byerhverv som f.eks. spisesteder, frisører, klinikker osv. Planlægningen for et aflastningsområde i Rønne kan forringe mulighederne for at realisere de visioner og mål, der er sat for Rønnes bymidte.

På tilsvarende vis kan etableringen af et aflastningsområde påvirke butiksstrukturen på den øvrige del af Bornholm.

Herudover indebærer store butikker lavere priser end små butikker. Planlægning for et aflastningsområde til store butikker kan derfor bidrage til at understøtte hensynet om en mere effektiv butiksstruktur.

Høringssvar 2

Der er en del boliger tæt på aflastningsområdet. Hvis eller når der i dette område bliver etableret nye butikker, bør Bornholms Regionskommune sørge for, at genevirkningen for naboerne bliver mindst mulig. For eksempel vil høj bebyggelse tæt på skel samt støv og støj kunne forårsage gener for naboerne til en ny butik.

Administrationens bemærkning:

Når der kommer en konkret sag om etablering af butikker tæt på boliger, vil de pågældende naboer blive hørt, inden der træffes endelig afgørelse. Hvis der er tale om et projekt, der ikke forudsætter lokalplan, vil det ske i form af en orientering, hvor naboerne får mulighed for at kommentere projektforslaget. Hvis der er tale om et projekt, der forudsætter lokalplan, vil naboorienteringen blive suppleret med, at et forslag til lokalplan bliver sendt i offentlig høring.

Herudover vil et større butiksprojekt blive screenet for mulige miljøkonsekvenser, og om nødvendigt vil der skulle udarbejdes en miljøvurderingsrapport, inden der træffes endelig beslutning om det pågældende butiksprojekt.

Proces

Hvis Kommunalbestyrelsen vedtager kommuneplantillæg nr. 28 endeligt, vil det træde i kraft, så snart administrationen foretager en offentlig bekendtgørelse.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Bilag 1 - Forslag til kommuneplantillæg nr. 28

Beslutning om forslag til kommuneplantillæg for store butikker i Rønne

Høringsvar til KP-tillæg om aflastningsområde i Rønne

Punkt 3: Endelig vedtagelse af lokalplan for et boligområde i Rønne Syd

22/2280

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget beslutter

Resumé

Forslag til lokalplan nr. 147 for boligområdet Æbleløkkerne har været i offentlig høring.

Der er ikke indkommet høringssvar i forbindelse med høringen, og administrationen har ikke fundet anledning til at foreslå ændringer i lokalplanen.

Økonomi- og Klimaudvalget skal beslutte, om lokalplan nr. 147 for boligområdet Æbleløkkerne skal vedtages endeligt.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- lokalplan nr. 147 for boligområdet Æbleløkkerne vedtages endeligt.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Anbefales.

Sagsfremstilling

Økonomi- og Klimaudvalget godkendte den 4. oktober 2023 forslaget til lokalplan nr. 147 for boligområdet Æbleløkkerne.

Der blev afholdt borgermøde den 23. oktober 2023, hvor de ca. 80 fremmødte viste stor interesse for de kommende boliger.

Lokalplanforslaget var i offentlig høring i fire uger fra den 9. oktober 2023 til den 6. november 2023, og der indkom ingen høringssvar. Administrationen har ikke fundet anledning til at foreslå ændringer i lokalplanen.

Umiddelbart efter lokalplanens vedtagelse vil der kunne søges tilladelse til etableringen af et nyt boligområde i overensstemmelse med lokalplanens bestemmelser.

Proces

Såfremt Økonomi- og Klimaudvalget vedtager lokalplanen endeligt, vil den blive offentliggjort og herved træde i kraft. Efter ikrafttrædelsen vil der være en klagefrist på fire uger.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Bilag

Lokalplan nr. 147 for boligområdet Æbleløkkerne

Punkt 4: Status for arbejdet med lokalplan for landanlægget til energiøen

22/24596

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget beslutter

Resumé

Økonomi- og Klimaudvalget besluttede den 19. april 2023 at igangsætte udarbejdelsen af planforslag for højspændingsstationen til Energiø Bornholm. Udvalget supplerede indstillingen med en række forhold, som der i nærværende sagsfremstilling gives en status for.

Indstilling

Direktøren indstiller, at arbejdet med lokalplanen fortsættes med udgangspunkt i følgende:

- a) Ved behov for eventuelt supplerende materiale af arkitektonisk karakter, yder Energinet bistand til lokalplanens udarbejdelse, dvs. i praksis i form af de arkitekter, som Energinet har valgt, som er Arkitema.
- b) Lokalplanens afgrænsning følger projektets afgrænsning.
- c) Det, som skulle have stået i en designmanual, indarbejdes i lokalplanens bestemmelser.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

Økonomi- og Klimaudvalget besluttede den 19. april 2023 at udarbejdelse af forslag til lokalplan for landanlægget til Energiø Bornholm igangsættes med afsæt i pkt. A-E jf. sagsfremstillingen, idet følgende krav skal mødes af Energinet:

- I. Arkitema og eksterne arkitekter fortsat får en rolle frem til, at forslaget til lokalplanen er udarbejdet
- II. Anlæggets placering skal revurderes, således at arealer for de allernærmeste ejendomme bl.a. dem langs Sdr. Landevej er indtænkt i den samlede vurdering af den endelige placering.
- III. Der udarbejdes en designmanual, som dels indarbejdes som bestemmelser i lokalplanen og dels realiseres gennem det senere udbud.

Punkt A-E er følgende:

- A. Lokalplanen skal gennem placeringen af byggefeltet og afskærmende beplantning sikre, at det tekniske anlæg bliver indpasset både med respekt for nærområdet umiddelbart uden for lokalplanområdet, og for de store linjer i landskabet
- B. Lokalplanen skal indeholde bestemmelser for udtryk og karakter af bygninger, hegn og øvrige tekniske elementer
- C. Landskabeligt og naturmæssigt indhold fremmes mest muligt
- D. Overfladevand skal nyttiggøres på en måde så det fremmer natur og biodiversitet
- E. At lokalplanen får et højt detaljeringsniveau, så den kan få bonusvirkning og overflødig gøre en senere landzonetilladelse

Krav som bør ændres

I. Arkitema og eksterne arkitekter fortsat får en rolle frem til, at forslaget til lokalplanen er udarbejdet

I forhold til status for arbejdet på lokalplanen og brug af Arkitema, har Energinet oplyst, at Arkitema har leveret en række bidrag til den igangværende proces frem til medio august, og at Energinet fremadrettet vil anvende Arkitema, hvor der er

III. Der udarbejdes en designmanual, som dels indarbejdes som bestemmelser i lokalplanen og dels realiseres gennem det senere udbud.

Administrationen og Energinet har drøftet, at præcise bestemmelser i en lokalplan kunne erstatte en egentlig designmanual. Hvis designmanualen indarbejdes som en del af bestemmelserne i lokalplanen, betyder det, at lokalplanen bliver mere detaljeret, end hvis designmanualen ikke skulle indarbejdes i lokalplanen. Administrationen anbefaler på baggrund af drøftelsen, at designmanualen indarbejdes som en del af bestemmelserne i lokalplanen.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 5: Hørings svar til plan for Energiø Bornholm med tilhørende miljørapport

23/21818

Politisk sagsgang

Erhvervs-, Bolig- og Beskæftigelsesudvalget indstiller

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Der er udarbejdet et høringssvar til ”Plan for Energiø Bornholm” med tilhørende miljørapport, som Energistyrelsen har sendt i høring hos offentligheden, interessenter og berørte myndigheder. Planen udgør det planmæssige grundlag for realiseringen af Energiø Bornholm og fastlægger rammerne for kommende projekter på et overordnet niveau. Miljørapporten indeholder en vurdering af planens potentielle miljøpåvirkning på samme overordnede niveau.

Høringssvaret fra Bornholms Regionskommune indeholder dels nogle generelle perspektiver på realiseringen af det samlede projekt, dels nogle faglige bemærkninger til miljørapporten. I svaret bakker kommunen op om Energiø Bornholm, idet der dog tages hensyn til Bornholm i arbejdet med at realisere planen, så den sætter et så positiv aftryk på Bornholm som muligt.

Herunder er der opmærksomhed på, at planens potentielle negative miljøpåvirkninger i videst muligt opfang mitigeres, og at påvirkningerne konkretiseres yderligere i kommende projekter.

Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, om udkastet til høringssvaret kan godkendes.

Indstilling

Direktøren indstiller

- a) Høringssvarets del 1 (perspektiver på det samlede projekt) til godkendelsen.
- b) Høringssvarets del 2 (faglige bemærkninger til miljørapporten) til orientering.

Beslutning Erhvervs- Bolig- og Beskæftigelsesudvalget den 05-12-2023

- a) Laura Kofod og Gunna Møller stiller 2 ændringsforslag:

Nedenstående sætning i kursiv ønskes tilføjet:

Kommunen noterer sig i den forbindelse, at arbejdet med at tilkoble det bornholmske elnet til

havvindmøllerne indgår i planen for Program Energiø Bornholm. Ud over at være en kilde til grøn energi, er det for Bornholm også et spørgsmål om forsyningsikkerhed og kvaliteten af den el, som de bornholmske forbrugere kan se frem til, *samt sikringen af forbedrede eksportmuligheder for egenproduceret/bornholmsk produceret strøm*, hvis det bornholmske elnet tilkobles. Det er dog samtidig en forudsætning for kommunens opbakning til den planlagte tilkobling, at udgifterne forbundet hermed ikke sendes videre til de bornholmske forbrugere, men håndteres nationalt.

Nedenstående afsnit ønskes slettet:

Energiøens lokale erhvervspotentiale er således tæt knyttet til muligheden for at anlægge en erhvervspark med et PtX-anlæg samt et testsite i umiddelbar nærhed af landanlægget. Det er

derfor afgørende, at der i forbindelse med etablering af vindmølleparker samt kabel- og landanlæg på Bornholm, tages højde herfor, så anlæggenes design understøtter energiøens potentialer lokalt.

For ændringsforslagene stemte Laura Kofod og Gunna Møller. Imod ændringsforslagene stemte Linda Kofoed Persson og Claus Larsen-Jensen. Der er stemmelighed.

Herefter stemmes om direktørens indstilling; for stemte Linda Kofoed Persson og Claus Larsen-Jensen. Imod stemte Laura Kofod og Gunna Møller. Der er stemmelighed.

Udvalget kan ikke komme med en indstilling.

b) Orientering givet.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Til direktørens indstilling pin a) stiller Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg følgende ændringsforslag:

1) Side 1, næstsidste afsnit (tilføjelse markeret med kursiv).

Kommunen noterer sig i den forbindelse, at arbejdet med at tilkoble det bornholmske elnet til havvindmøllerne indgår i planen for Program Energiø Bornholm. Ud over at være en kilde til grøn energi, er det for Bornholm også et spørgsmål om forsyningsikkerhed og kvaliteten af den el, som de bornholmske forbrugere kan se frem til, *samt sikringen af forbedrede eksportmuligheder for bornholmsk produceret strøm*, hvis det bornholmske elnet tilkobles. Det er dog samtidig en forudsætning for kommunens opbakning til den planlagte tilkobling, at udgifterne forbundet hermed ikke sendes videre til de bornholmske forbrugere, men håndteres nationalt.

Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg stemmer for tilføjelsen. Mark Palmquist og Karen Lynn Jacobsen stemmer imod tilføjelsen. Der er stemmelighed.

2) Side 2 – (tilføjelse markeret med kursiv)

Natur og miljø. Kommunen ser gerne, at realiseringen af planen for Program Energiø Bornholm påvirker de omfattede områders natur og biodiversitet positivt – både til lands og til vands, *samtidig med at de negative påvirkninger søges minimeret*. Herunder at der stilles krav i udbuddene om et natur-inkluderende design, hvor der indtænkes tiltag med positiv indvirkning på udvalgte natur- og miljøparametre.

Tilføjelsen anbefales.

3) Side 2 – følgende afsnit udgår:

Energiøens lokale erhvervspotentiale er således tæt knyttet til muligheden for at anlægge en erhvervspark med et PtX-anlæg samt et testsite i umiddelbar nærhed af landanlægget. Det er derfor afgørende, at der i forbindelse med etablering af vindmølleparker samt kabel- og landanlæg på Bornholm, tages højde herfor, så anlæggenes design understøtter Energiøens potentialer lokalt.

Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg stemmer for at afsnittet udgår. Mark Palmquist og Karen Lynn Jacobsen stemmer imod. Der er stemmelighed.

Der stemmes om direktørens indstilling pin a)

Mark Palmquist og Karen Lynn Jacobsen stemmer for med ændringsforslag 2). Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg stemmer imod.

Til direktørens indstilling b) stiller Michael Benzon og Helle Munk Ravnborg følgende ændringsforslag:

4) Side 5 nederst i afsnit om visualiseringer landanlæg – tilføjelse med kursiv:

Dog fremgår det af delrapport 3 (s. 26 & s. 30), at det for at mindske den visuelle påvirkning anbefales at placere højspændingsstationen i den nordlige del af planområdet, snarere end i den sydlige del. BRK støtter denne anbefaling.

Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg stemmer for tilføjelsen. Mark Palmquist og Karen Lynn Jacobsen afventer sin stillingtagen.

5) Side 7 – tilføjelse af bullet under miljørapport 3 – land:

I planområdet for højspændingsstationen er der et større område, karakteriseret ved ferskvandsdannelser (se delrapport 3, figur 5-1). Såfremt der skal foretages grundvandssænkning ifm etablering af højspændingsstation vurderes det, jf. s 141 i samme rapport at kunne medføre forringelse af vandkvalitet og kvantitet i sårbare indvindingsområder og i nærheden af vandløb. Den naturlige forekomst af okker kan bidrage til en yderligere vandkvalitetsforringelse af vandløb og kystvande. Disse negative påvirkninger bør undgås.

Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg stemmer for tilføjelsen. Mark Palmquist og Karen Lynn Jacobsen afventer sin stillingtagen.

Herefter stemmes om direktørens indstilling pin b)

Orientering givet. Mark Palmquist og Karen Lynn Jacobsen stemmer for. Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg stemmer imod. Der er stemmelighed.

Sagsfremstilling

Energistyrelsen har sendt et udkast til "Plan for Program Energiø Bornholm" samt den tilhørende miljørapport i høring hos offentligheden, interessenter og berørte myndigheder.

Høringsmaterialet kan tilgås her: [Miljøvurdering af Plan for Program Energiø Bornholm | Energistyrelsen \(ens.dk\)](#). Materialet kan endvidere findes på Høringsportalen, hvis der søger på: "Udkast til Plan for Program Energiø Bornholm og den tilhørende Miljørapport.

Der henvises i forlængelse heraf til det bilagte notat, hvori der redegøres for indholdet af "Plan for Program Energiø Bornholm" og den tilhørende miljørapport. Notatet indledes desuden med en kort opsummering af de politiske beslutninger, som ligger til grund for Energiø Bornholm.

Baggrund og kontekst for høring

På baggrund af de politiske beslutninger om at etablere Energiø Bornholm har Energistyrelsen udarbejdet et udkast til en

plan for det samlede projekt til havs og på land. ”Plan for Program Energiø Bornholm” udgør således det planmæssige grundlag for realiseringen af Energiø Bornholm og fastlægger rammerne for kommende projekter på et overordnet niveau.

Endvidere er ”Plan for Program Energiø Bornholm” underlagt krav om miljøvurdering, og der er derfor udarbejdet en tilhørende miljørapport. Den endelige plan vedtages af Energistyrelsen efter gennemførslen af den offentlige høring. Miljørapporten indeholder en miljøvurdering af ”Plan for Program Energiø Bornholm”. Vurderingen af planens potentielle virkninger på miljøet er for hvert miljøforhold gennemført på samme overordnede detaljeringniveau som planen.

Flere af planens elementer vil således skulle gennemgå yderligere miljøkonsekvensvurdering med offentlige høringer, hvor de enkelte projekter, som muliggøres inden for planens rammer, vil blive konkretiseret og miljøvurderet på et mere detaljeret niveau, jf. det bilagte notat.

Godkendelse af høringssvar efter frist

Henset til at høringssvaret skal godkendes af kommunalbestyrelsen og behandles i Natur-, Miljø og Planudvalget; Erhvervs-, og Bolig-, Beskæftigelsesudvalget, samt Økonomi- og Klimaudvalget, jf. kommunens kompetencefordelingsplan, har administrationen aftalt med Energistyrelsen, at der kan afviges fra den udmeldte deadline for høringssvaret.

Udkast til høringssvar er således fremsendt til Energistyrelsen inden den 1. december med et forbehold for kommunalbestyrelsens efterfølgende godkendelse. Forventeligt vil det kunne meddeles Energistyrelsen den 22. december 2023, at forbeholdet kan hæves, eller at svaret justeres i henhold til kommunalbestyrelsens bemærkninger. Energistyrelsen informeres også, hvis der på baggrund af udvalgsbehandlingen forventes substantielle ændringer af svaret.

Indhold og toning af høringssvar

Udkastet til høringssvaret indeholder dels nogle generelle perspektiver på realiseringen af det samlede projekt, dels nogle faglige bemærkninger til den tilhørende miljørapport. De generelle perspektiver vurderes principielle og forelægges derfor til kommunalbestyrelsens godkendelse. De faglige bemærkninger vurderes at have teknisk/fagspecifik karakter forelægges derfor til kommunalbestyrelsens orientering, jf. kommunens kompetencefordelingsplan 2022-2025.

I svaret bakker Bornholms Regionskommune op om ”Plan for Program Energiø Bornholm”, men beder samtidig om, at der tages hensyn til Bornholm i arbejdet med at realisere planen, så Energiø Bornholm kommer til at sætte et så stort positivt aftryk på Bornholm som muligt.

Det drejer sig bl.a. om temaer, som relaterer sig til udviklingen af Bornholm, herunder mulighed for Power-to-X, brug af lærlinge, indvirkning på natur og miljø mv. Hertil er spørgsmålet om en rimelige fordeling af byrder og gevinster et centralt opmærksomhedspunkt i svaret, idet det ikke er muligt at forholde sig til den samlede plan for Energiø Bornholm og den miljøpåvirkning, som planen medfører, uden at sikre kompensation til Bornholm.

Miljørapporten peger således på en række negative påvirkninger af Bornholm, herunder den visuelle og støjrelaterede påvirkning fra vindmøller og landanlæg, som kommunen derfor opfordrer til i videst muligt omfang mitigeres. Dertil bør påvirkningerne konkretiseres yderligere, idet det er vanskeligt at vurdere, hvilken betydning de kommende projekter vil have, da ”Plan for Energiø Bornholm” med tilhørende miljørapport er formuleret på et meget overordnede niveau, ligesom de udpegede planområder vil skulle indsnævres yderligere.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Notat om Plan for Energiø Bornholm med tilhørende miljørapport

Høringssvar til Energistyrelsens udkast til Plan for Program Energiø Bornholm med den tilhørende miljørapport

Punkt 6: Høringssvar til Energistyrelsens høring om etablering af ny budzone ved Energiø Bornholm

23/23476

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Der er udarbejdet et høringssvar til Energistyrelsens høring om etablering af ny budzone ved Energiø Bornholm inkluderende Bornholm.

Bornholm vil med forslaget indgå i en ny budzone, DK3, også kaldet priszone, og vil i fremtiden betale en elpris, der er anderledes end elprisen i budzonen DK2, som Bornholm og Østdanmark er en del af i dag.

Høringssvaret ser positivt på muligheden for lavere elpriser for de bornholmske forbrugere i fremtiden, men rejser en række opmærksomhedspunkter over Energistyrelsen i forhold til de uklarheder, der er ved inkluderingen af Bornholm i den nye budzone.

Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, om udkastet til høringssvaret kan godkendes.

Høringssvar samt høringsmateriale er vedlagt som bilag.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- det vedlagte høringssvar til Energistyrelsens høring om etablering af ny budzone ved Energiø Bornholm godkendes

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Helle Munk Ravnborg og Mikael Benzon stiller følgende ændringsforslag:

1. Side 1, 2. afsnit – det bør præciseres, at de marginalt lavere priser til de bornholmske forbrugere først er fra 2040 og frem og i særdeleshed hvis også resten af Europa sætter fart på den grønne omstilling.
Følgende afsnit: Bornholms Regionskommune ser overordnet positivt på indikationer fra høringsmaterialet, om lavere elpriser til de Bornholmske forbrugere i fremtiden, men ønsker samtidig at fremføre en række opmærksomhedspunkter til etableringen af en ny budzone inkluderende Bornholm.

Ændres til (indsat med kursiv):

Bornholms Regionskommune ser overordnet positivt på indikationer fra høringsmaterialet, om *marginalt* lavere elpriser til de Bornholmske forbrugere *fra år 2040 og frem*, men ønsker samtidig at fremføre en række opmærksomhedspunkter til etableringen af en ny budzone inkluderende Bornholm.

Ændringen anbefales.

- 2) Side 2 øverste afsnit – tilføjelse med kursiv:

Derfor er det også vigtigt for Bornholms Regionskommune, at en endelig beslutning om at inkludere Bornholm i DK3, understøtter de mål, der er vedtaget i kommunens energistrategi om mere vedvarende energi på øen. Det er uklart for os hvordan inkluderingen af Bornholm i DK3 påvirker muligheden for evt. udbygning af vedvarende energi på og omkring øen, dels i forhold til kapacitet i elsystemet og dels i forhold til prisudviklingen. *Derfor er det afgørende at Energiø*

Bornholm, samt etablering af DK3, bidrager til at forbedre mulighederne for eksport af lokalt produceret strøm fra Bornholm. Dette ses som afgørende for at understøtte den fremtidige erhvervsudvikling på Bornholm.

Helle Munk Ravnborg og Mikael Benzon stemmer for. Karen Lynn Jacobsen og Mark Palmquist afventer sin stillingtagen.

3) Side 2 – afsnit om Udviklingen af Bornholm udgår, idet det ikke er relevant i forhold til spørgsmål om budzone:
*Udviklingen af Bornholm er afgørende
Muligheden for at tiltrække investeringer og skabe både midlertidige og varige effekter, herunder erhvervsudvikling og jobs, er helt centralt for Bornholm i arbejdet med energiøen.
For at skabe grobund for en lokal erhvervsudvikling med udgangspunkt i Energiø Bornholm har kommunalbestyrelsen netop vedtaget et tillæg til kommunes erhvervsstrategi: Power-to-vækst. Bornholm ønsker hermed at udleve potentialet som "producent" af grøn energi og byder PtX velkommen i en samlet erhvervspark, hvor der kan opstå synergier med andre erhverv – nye såvel som eksisterende bornholmske virksomheder.
Energiøens lokale erhvervspotentiale er således tæt knyttet til muligheden for at anlægge en erhvervspark med et PtX-anlæg samt et testsite i umiddelbar nærhed af landanlægget. Det er afgørende for kommunen at inkluderingen af Bornholm i DK3 understøtter den fremtidige erhvervsudvikling på Bornholm.*

Helle Munk Ravnborg og Mikael Benzon stemmer for. Karen Lynn Jacobsen og Mark Palmquist stemmer imod. Der er stemmelighed.

Der stemmes om direktørens indstilling

Karen Lynn Jacobsen og Mark Palmquist stemmer for med ændringsforslag 1). Helle Munk Ravnborg og Mikael Benzon stemmer imod. Der er stemmelighed.

Sagsfremstilling

Danmark er en del af det indre marked for elektricitet, og har derfor et medansvar for velfungerende elmarkeder. I forberedelserne til inkluderingen af Energiø Bornholm i elmarkedet, har Energinet, som transmissions og systemansvarlig i Danmark, konstateret strukturelle kapacitetsbegrænsninger i elsystemet og skal derfor tage hånd om disse.

Derfor foreslår Energinet, at der etableres en ny budzone ved Energiø Bornholm. Budzonen kan omfatte Energiø Bornholm Havvindmøllepark alene eller havvindmølleparken inklusiv det bornholmske elnet. Energinet foreslår at Bornholm inkluderes i den nye budzone, såfremt Energiøen kobles på det bornholmske elnet.

Etableringen af den nye budzone er godkendt af Forsyningstilsynet og skal ifølge EU-lovgivning herefter sendes i høring. Det er Energistyrelsen der foretager høringen.

Energinet har udarbejdet høringsmaterialet, hvori det vurderes, at Bornholm kan se frem til enten lidt lavere elpriser i fremtiden (forventer en besparelse på ca. 45 kr./året for en gennemsnitlig husholdning) eller stort set de samme som i DK2. Energinet påpeger, at der er usikkerheder ved vurderingen.

Energinet baserer sin vurdering på en række beregninger og simuleringer, som Bornholms Regionskommune ikke er bekendt med. Høringssvaret adresserer derfor primært Bornholms interesser på området og henleder Energistyrelsens opmærksomhed på disse.

Opmærksomhedspunkterne kredser om, hvordan Bornholm påvirkes ved at indgå i en ny budzone med en anden prisfastsættelse end den nuværende, og heraf Bornholms mulighed for at:

? Realisere målsætningerne i Bornholms Energipolitik- og strategi, herunder målsætningen om mere vedvarende energi på Bornholm udover energien fra Energiø Bornholm

? Realisere målsætningerne i tillægget til Erhvervsstrategien (Power-to-Vækst) og

? overordnet set, at statens projekt om Energiø Bornholm generelt ikke skal stille borgere og erhverv på øen værre end udgangspunktet inden Energiøens etablering

Godkendelse af hørings svar efter frist

Henset til at hørings svaret skal godkendes af kommunalbestyrelsen og behandles i Natur-, Miljø og Planudvalget samt Økonomi- og Klimaudvalget, jf. kommunens kompetencefordelingsplan, indsender administrationen hørings svaret med forbehold for Kommunalbestyrelsens efterfølgende godkendelse.

Udkast til hørings svar er således fremsendt til Energistyrelsen den 16. november med et forbehold for kommunalbestyrelsens efterfølgende godkendelse. Forventeligt vil det kunne meddeles Energistyrelsen den 22. december 2023, at forbeholdet kan hæves, eller at svaret justeres i henhold til kommunalbestyrelsen bemærkninger

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

note_-_establishing_the_new_bidding_zone_31102023

Hørrings svar_Ny budzone ved Energiø Bornholm_BRK

Punkt 7: Høringssvar til Energistyrelsens høring om ændring af VE-lov (afskaffelse af kompensation for indfødningsstarif for fremtidige havvindmølleparker)

23/23480

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø – og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Energistyrelsen har sendt en ændring af lov om vedvarende energi (VE-loven) i høring. Ændringen omhandler dels tydeliggørelse af dansk rets anvendelse i den eksklusive økonomiske zone samt afskaffelse af kompensation for indfødningsstarif for fremtidige havvindmølleparker, herunder Energiø Bornholm. Vedlagte høringssvar omhandler alene den del af lovændringen, der vedrører afskaffelsen af kompensation.

Bornholms Regionskommune anerkender, at der kan skabes tvivl om rentabiliteten i en kommende havvindmøllepark såsom Energiø Bornholm, hvis kompensationen afskaffes.

En vurdering af om det er tilfældet for Energiø Bornholm er uden for administrationens indsigt, men kommunen bør opfordre til, at Energistyrelsen gennem hele processen, herunder i forhold til kompensationsordninger, sikrer, at Energiø Bornholm kan realiseres samtidig med, at det bornholmske samfund tilgodeses i rimeligt omfang

Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til, om udkastet til høringssvaret kan godkendes.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- det vedlagte høringssvar til Energistyrelsens høring om ændring af VE-lov (afskaffelse af kompensation for indfødningsstarif ved fremtidige havvindmølleparker) godkendes.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Anbefales.

Sagsfremstilling

Som et led i *Klimaaftale for energi og industri mv.* af 22. juni 2020 besluttede partierne bag bl.a., at afskaffe Energinets kompensationsforpligtigelse ifm. indfødningsstariffen for fremtidige havvindmølleparker. Indfødningsstariffen dækker en andel af Energinets omkostninger til det overordnede elnet og betales af VE-producenter.

Lovforslaget fremsættes for at skabe transparens om omkostningerne, ligestilling mellem landbaserede og havbaserede VE-anlæg og understøtte, at en større del af omkostningerne i nettet, som udbygningen af vedvarende energi på havet giver anledning til, afholdes af producenterne selv. Historisk set har det været muligt for havvindmølleparker at få kompensation for indfødningsstariffen, og det foreslås med ændringen, at denne mulighed ikke vil gælde for fremtidige havvindmølleparker.

Afskaffelse af kompensation for indfødningsstarif for fremtidige havvindmølleparker må forventeligt betyde, at budgiver vil kunne tage højde for en manglende indtægt (kompensationen) i sit bud til en kommende havvindmøllepark.

Godkendelse af høringssvar efter frist

Henset til at høringssvaret skal godkendes af kommunalbestyrelsen og behandles i Natur-, Miljø og Planudvalget samt Økonomi- og Klimaudvalget, jf. kommunens kompetencefordelingsplan, indsender administrationen høringssvaret med forbehold for Kommunalbestyrelsens efterfølgende godkendelse.

Udkast til høringssvar vil blive fremsendt til Energistyrelsen den 27. november med et forbehold for kommunalbestyrelsens efterfølgende godkendelse. Forventeligt vil det kunne meddeles Energistyrelsen den 22. december 2023, at forbeholdet kan hæves, eller at svaret justeres i henhold til kommunalbestyrelsen bemærkninger.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Høringsbrev_Ændring af VE-lov

Hørringssvar_VE-lov_Afskaffelse af kompensation for indfødningstarif_BRK

Udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

Punkt 8: Behandling af godkendelse af forskrift for visse miljøforhold ved midlertidige bygge- og anlægsarbejder

23/2509

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Resumé

Der er set en stigende aktivitet i byggeriet på Bornholm gennem de seneste år. For at øge gennemsigtigheden, lette forventningsafstemningen mellem borgere og entreprenører samt forenkle administrationen af området har Center for Natur, Miljø og Fritid udarbejdet en forskrift omhandlende støj-, vibrations- og støvfrembringende aktiviteter i forbindelse med midlertidigt offentligt og privat bygge- og anlægsarbejde.

Forskriften for visse miljøforhold ved midlertidige bygge- og anlægsarbejder blev behandlet i Natur-, Miljø- og Planudvalget den 29. marts 2023. Udvalget besluttede at sende forskriften i høring. Ved udløb af høringsperioden havde Natur og Miljø modtaget 3 høringssvar.

Høringsfristen blev forlænget og de bornholmske entreprenører blev via DI – Dansk Industri inviteret til et dialogmøde i juni, for at drøfte og komme med input til revision af forskriften. I den forlængede høringsperiode modtog regionskommunen ikke yderligere skriftlige høringssvar.

Center for Natur, Miljø og Fritid har på baggrund af det gennemførte dialogmøde og de gennemførte offentlige høringer foretaget en revidering af det tidligere fremlagte udkast til ”Forskrift for visse miljøforhold ved midlertidige bygge- og anlægsarbejder”.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- ”Forskrift for visse miljøforhold ved midlertidige bygge- og anlægsarbejder” godkendes med ikrafttrædelse den 01-01-2024

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Punktet udsættes.

Sagsfremstilling

Inden for de seneste år er der sket en væsentlig stigning i bygge- og anlægsaktiviteter på Bornholm, og det formodes at fortsætte i de kommende år.

Bornholms Regionskommune har på nuværende tidspunkt ikke en forskrift eller klare retningslinjer på området, hvilket har betydet, at reguleringen i hvert eneste tilfælde har skullet ske ved hjælp af påbud jf. § 42 i Miljøbeskyttelsesloven. Ved anlægsaktiviteter hvor der stilles krav til efter miljøvurderingsloven har disse forrang for forskriften.

Center for Natur, Miljø og Fritid har udarbejdet en forskrift, med det formål at skabe en ensartet regulering, som er overskuelig for entreprenører såvel som borgere.

Center for Natur, Miljø og Fritid – Natur og Miljø indstillede den 29. marts 2023, at Natur-, Miljø- og Planudvalget (NMPU) godkendte ”Forskrift for visse miljøforhold ved midlertidige bygge- og anlægsarbejder”, med ikrafttrædelse den 1. maj 2023. NMPU valgte at sende forskriften i offentlig høring i 14 dage. Høringen blev gennemført ved, at forskriften blev annonceret og offentliggjort på kommunens hjemmeside.

Forskriften blev fremlagt i høring i perioden fra den 31. marts 2023 til den 24. april 2023.

Som følge af høringen modtog kommunen 3 høringssvar, som kan ses i bilag 1.

Regionskommunen valgte at forlænge høringsperioden i 14 dage, men der blev ikke modtaget yderligere hørings svar. Derudover inviterede Center for Natur, Miljø og Fritid entreprenører til et dialogmøde i juni. Ved dialogmødet kom der 9 bemærkninger, som kan ses i bilag 1.

Regionskommunen har på baggrund af de modtagne bemærkninger foretaget en revidering af udkastet til ”Forskrift for visse miljøforhold ved midlertidige bygge- og anlægsarbejder”. Der er foretaget følgende tilpasninger i forslaget:

- Der er foretaget opblødning af sproget
- Formål og Lovgrundlags paragraffer er tilføjet
- Gyldighedsområdet er præciseret, således at det nu fremgår, at forskriften er gældende for disse i Kommuneplan 2020 udlagte områder:
 - Byzoner
 - Afgrænset byområder i landzone
 - Sommerhusområder
 - Sommerhusaftaleområder i landzone
- Det er præciseret, at ansøgning om dispensation skal fremsendes minimum 1 måned før det ønskede arbejde påtænkes startet.
- Der er i Bilag A tilføjet følgende fodnote: ”Støjmåling af støjniveauet udendørs bliver foretaget på mest støjbelastede nabos nærmeste opholdsareal, og ikke på byggepladsen.”
- Ændret ikrafttrædelse til 01-01-2024

I forskriften er der lagt vægt på, at begrænse de støjgener bygge- og anlægsarbejder medfører mest muligt i forhold til borgere og sommerhusgæster. Kommunens bemærkninger til hørings svarene og bemærkningerne fra dialogmødet kan ses i bilag 1.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Bilag

Bemærkninger til hørings svarene i forbindelse med høringen af _Forskrift for visse miljøforhold ved midlertidige bygge- og anlægsarbejder

Forskrift for visse miljøforhold ved midlertidige bygge- og anlægsarbejder i Bornholms Regionskommune

Punkt 9: Dispensation i forhold til erhvervelse af parkeringslicens i Gudhjem

23/21095

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Resumé

Kontakt-og Udviklings-Ø-rådet på Christiansø har ønsket at få mulighed for at erhverve yderligere 7 parkeringslicenser i Gudhjem til brug for de beboere, som har bil, og som har brug for at parkere denne mens de opholder sig på øen. Der er tilflyttet en del nye familier til Christiansø, derfor er behovet øget, så der i alt bliver brug for 12 parkeringslicenser mod betaling. Gældende vilkår for erhvervelse af parkeringslicens i Gudhjem byzone betyder, at anmodningen kræver en dispensation fra de gældende vilkår. Hertil har den kommunale administration vurderet, at en dispensation ikke vil belaste parkeringsforholdene i Gudhjem nævneværdigt.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- a) der gives dispensation til udstedelse af yderligere 7 parkeringslicenser til Christiansøs beboere, så de samlet kan erhverve sig 12 licenser.
- b) de 12 parkeringslicenser er underlagt de til enhver tid gældende vilkår for erhvervelse af parkeringslicenser i Gudhjem byzone, dog undtaget kravet om fast adresse i Gudhjem
- c) det er Christiansøs administrationen der forvalter, hvem der tildeles de 12 parkeringslicenser.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Indstilling godkendt.

Sagsfremstilling

Kontakt-og Udviklings-Ø-rådet på Christiansø har henvendt sig til Natur-, Miljø- og planudvalget med ønske om at få mulighed for at erhverve sig yderligere 7 parkeringslicenser i Gudhjem til brug for de beboere som har bil, og som har brug for at parkere denne mens de opholder sig på øen. Der er tilflyttet en del nye familier til Øen, derfor er behovet vokset, så der i alt bliver brug for 12 parkeringslicenser mod betaling.

Gældende vilkår fra 2016 for erhvervelse af parkeringslicens i Gudhjem byzone giver beboere og erhvervsdrivende med adresse i Gudhjem byzone mulighed for at erhverve en parkeringslicens, der giver ret til at parkere uden tidsbegrænsning på offentlige p-pladser indenfor parkeringslicenzonen i Gudhjem. Hertil skal ansøger være registreret som ejer eller bruger af det køretøj, der søges licens til. Køretøjet må maksimalt have en totalvægt på 3.500kg. Jf. vilkårene kan der kun erhverves parkeringslicens for ét køretøj pr. ejer/bruger. Licensen er gyldig til 31. december i udstedelsesåret. Prisen for en licens er 500,00 kr. uanset udstedelsestidspunktet på året. Vejmyndigheden i Bornholms Regionskommune har vurderet, at anmodningen fra Chr. Ø kræver en dispensation fra de gældende vilkår. Hertil er det vurderet, at en dispensation ikke vil belaste parkeringsforholdene i Gudhjem nævneværdigt.

Dispensationen for de første 5 licenser blev givet i Natur-, Miljø- og Planudvalget den 6. april 2021.

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 10: Godkendelse af forskrift for indretning og drift af restaurationer

23/983

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Resumé

I 2006 vedtog Natur- og Miljøudvalget forskriften ”Begrænsning af støj og lugtgener fra restaurationer mv.”.

Bornholms Regionskommune har oplevet en stigende teknologiske udvikling på restaurantområdet siden 2006. Der er derfor behov for en mere gennemsigtig og tidssvarende regulering og dermed en revision af forskriften. De foreslåede ændringerne består i en opdatering af de nye tekniske muligheder for begrænsning af støj- og lugtgener samt en præcisering af anvendelsesområdet, så udendørs musikarrangementer ikke længere reguleres efter denne forskrift, men efter sin egen selvstændige forskrift.

”Forskrift for indretning og drift af restaurationer”, blev behandlet i Natur-, Miljø- og Planudvalget den 29. marts 2023. Udvalget besluttede, at sende at forskriften i 14 dages høring via kommunens hjemmeside. Ved udløb af høringsperioden havde Natur og Miljø modtaget 2 høringssvar.

Center for Natur, Miljø og Fritid besluttede, at forlænge høringsfristen og modtog i den forlængede høringsperiode ikke yderligere skriftlige høringssvar.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- Forskriften for indretning og drift af restaurationer godkendes, med ikrafttrædelse den 01-01-2024

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Godkendt.

Sagsfremstilling

Revisionen af den gældende forskrift dækker over følgende generelle emner:

- Nye tekniske muligheder for begrænsning af støj- og lugtgener
- Udendørs musik arrangementer reguleres i en selvstændig forskrift

Begrænsning af støj- og lugtgener

Den nuværende forskrift ”Begrænsning af støj og lugtgener fra restaurationer mv.” fra 2006 er ikke længere dækkende i forhold til nutidens tekniske muligheder for begrænsning af lugt- og støjgener fra restaurationernes daglige drift.

Siden vedtagelsen af den gældende forskrift er det blevet muligt, at foretage plombering af musikanlæg, begrænsning af strømudtag fra udvalgte stikkontakter, udviklet vibrationsænkende ophæng til bl.a. højtalere og køleskabe, udsugning fra køkken mv.

I den reviderede forskrift ”Miljøkrav i forbindelse med indretning og drift af restaurationer mv.” er der fokus på at udnytte tekniske muligheder, der er tilgængelige i dag.

Forskriften finder anvendelse for både nye og eksisterende restaurationer.

Begrænsning af støj- og lugtgener ved indretning af restaurationer gælder ved nyetableringer, samt hvis Bornholms Regionskommune konstaterer væsentlige gener til omgivelserne fra eksisterende restaurationer.

Udendørs musikarrangementer

Afholdelse af et udendørs musikarrangement kræver efter de nu gældende regler dispensation fra forskriften om begrænsning af støj og lugtgener fra restaurationer mv. Forskriften indeholder ikke nogen nærmere bestemmelser om eller regulering af udendørs musikarrangementer. Kun et generelt forbud mod støjende aktivitet, der betyder, at der skal dispenseres fra forskriften hver gang, der skal afholdes et udendørs musikarrangement.

For at sikre klare rammer for afviklingen af udendørs musikarrangementer for arrangører og naboer er der udarbejdet en selvstændig forskrift for dette. Forskriften er stadig under revision og vil blive fremlagt for Natur-, Miljø og Planudvalget i 2024.

Høring af den reviderede forskrift

Natur-, Miljø- og Planudvalget (NMPU) besluttede på mødet den 29. marts 2023 at sende forskrift for indretning og drift af restaurationer i 14 dages offentlig høring på kommunens hjemmeside.

Forskriften blev fremlagt i høring i perioden fra den 31. marts 2023 til den 24. april 2023. I høringsperioden modtog kommunen 2 høringssvar, som kan ses i bilag 1.

Regionskommunen valgte på denne baggrund, at forlænge høringsperioden med 14 dage, men der blev ikke modtaget yderligere høringssvar.

Det generelle indhold af forskriften har været kendt administrationsgrundlag siden 2006. Revisionen angår primært nye tekniske muligheder for begrænsning af støj- og lugtgener, og der har derfor ikke været afholdt dialogmøder om denne forskrift.

I forbindelse med dialogmødet omkring forskriften for udendørs musikarrangementer blev det nævnt, at der ligeledes var en igangværende revidering af forskriften for indretning og drift af restaurationer, som også var fremlagt i høring.

Mange af de fremmødte var restauratører fordelt bredt ud over øen, herunder repræsentanter fra Horesta, som er hovedinteressenterne i forhold til revisionen.

Konsekvens af høringssvar

Regionskommunen har på baggrund af de modtagne høringssvar foretaget følgende ændringer i udkastet til forskriften.

- Der er foretaget opblødning af sproget
- Formål og lovgrundlags paragraffer er tilføjet
- Ændret ikrafttrædelse til 01-01-2024

Regionskommunens bemærkninger til de modtagne høringssvar kan ses i bilag 1.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Bilag

Høringssvar fra høring af forskrift vedrørende miljøkrav i forbindelse med indretning og drift af restaurationer

Forskrift vedrørende miljøkrav i forbindelse med indretning og drift af restaurationer i Bornholms regionskommune

Punkt 11: Ansøgning af projekt i Rø til forsøgsordning for naturturisme

23/10330

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har offentliggjort en forsøgsordning med mulighed for, at planlovens begrænsninger for planlægning inden for kystnærhedszonen kan fraviges for udvalgte projekter. Efter ansøgninger fra kommunerne vil der af ministeren for landdistrikter blive udvalgt op til seks forsøgsprojekter. Kommunerne kan søge om tilladelse til innovative og miljømæssigt bæredygtige projekter, som kan give bedre muligheder for natur-, friluft- og rekreative oplevelser.

Virksomheden Nature Park Bornholm ved Brommevej i Rø, som bl.a. er kendt for sin klatrebane, har over for Bornholms Regionskommune fremlagt en projektidé for videreudvikling af virksomheden. Hensigten er, at udvikle en udendørs aktivitetspark, hvor de besøgende kan være aktive i naturen uden at afsætte et klimaaftryk.

Regionskommunen har imidlertid ikke mulighed for at kunne lokalplanlægge for hele projektet, da virksomhedens ejendom er beliggende i kystnærhedszonen, hvor der gælder særlige begrænsninger for kommunernes planlægning. Hvis projektet godkendes af ministeren for landdistrikter som et forsøgsprojekt, vil de begrænsninger, der gælder for planlægning i kystnærhedszonen, imidlertid blive ophævet. Hvis projektet ikke bliver godkendt som forsøgsprojekt, vil det kun være dele af projektet, som kan realiseres.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at ansøge om, at Nature Parks projekt kan blive et projekt under forsøgsordningen.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- a) kommunalbestyrelsen ansøger Plan- og Landdistriktsstyrelsen (ministeren for landdistrikter) om, at Nature Park Bornholms udviklingsprojekt bliver godkendt som et projekt under ”Forsøgsordningen for kyst- og naturturisme”.
- b) der – hvis projektet ikke bliver godkendt af ministeren for landdistrikter – indkaldes ideer og forslag forud for en politisk stillingtagen til udarbejdelse af forslag til kommuneplantillæg og lokalplan for de dele af Nature Park-projektet, som vil kunne lade sig gøre inden for kystnærhedszonen.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

- a) Karen Lynn Jacobsen og Mark Palmquist stemmer for. Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg stemmer imod. Der er stemmelighed.
- b) Karen Lynn Jacobsen og Mark Palmquist afventer sin stillingtagen. Mikael Benzon og Helle Munk Ravnborg stemmer imod.

Sagsfremstilling

Forsøgsordning for planlægning for turistprojekter i kystnærhedszonen

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har offentliggjort en forsøgsordning, hvor planlovens regler for planlægning i kystnærhedszonen kan fraviges. Kystnærhedszonen strækker sig fra kysten og tre km ind i landet.

Planlovens regler for planlægning i kystnærhedszonen betyder bl.a., at ferie- og fritidsanlæg kun må placeres direkte op til eksisterende bysamfund eller større ferie- og fritidsbebyggelser.

Loven indeholder også krav om, at mulighederne for lokalisering uden for kystnærhedszonen skal være undersøgt. Ejerforhold og privatøkonomiske interesser anses ikke for at være relevante begrundelser for planlægning i kystnærhedszonen.

Forsøgsordningen giver kommunerne mulighed for, at søge om tilladelse til innovative og miljømæssigt bæredygtige forsøgsprojekter med en lokalisering inden for kystnærhedszonen uden de begrænsninger, som ellers gælder for planlægning i kystnærhedszonen.

Projekterne skal være med til at udvikle turismen, så der bliver bedre muligheder for natur-, friluft- og rekreative oplevelser og herunder øget tilgængelighed for handicappede turister.

Kommunerne skal ansøge Plan- og Landdistriktsstyrelsen senest i februar, hvorefter ministeren for landdistrikter forventes at træffe afgørelse medio 2024. Der vil blive udvalgt op til seks forsøgsprojekter fordelt over hele landet. (Link der uddyber ordningen kan ses [her](#)).

Nature Park-projektet forudsætter ikke udarbejdelse af ny planstrategi

Kommunalbestyrelsen besluttede den 29. juni 2023, at Bornholms Regionskommune ikke ville ansøge om projekter til forsøgsordningen, idet administrationen på daværende tidspunkt ikke havde kendskab til projekter, hvor det kunne være relevant at ansøge om en forsøgstilladelse.

Administrationen har imidlertid nu modtaget Nature Park Bornholms anmodning om at ansøge, og kan samtidig konstatere, at regionskommunes kommuneplan 2020 allerede indeholder de relevante turistpolitiske overvejelser og den nødvendige planstrategi i forhold til dette projekt, hvorfor der kan ansøges på det foreliggende grundlag.

Ifølge regionskommunens overordnede turismepolitik, som den fremgår af Kommuneplan 2020, bør nye aktiviteter udnytte de muligheder, der findes for at knytte an til eksisterende ressourcer, f.eks. eksisterende besøgssteder, turistaktiviteter, attraktioner og andre områder eller anlæg, der kan understøtte turismeudviklingen. Disse områder/anlæg er ofte placeret i det åbne land, hvor det er et krav at nye aktiviteter/anlæg skal indpasses uden væsentlige landskabelige eller infrastrukturelle gener. Nye turistmæssige anlæg i det åbne land kan derudover kun etableres, når de er afhængige af en given landskabelig lokalisering og når de f.eks. tilføjer nye målrettede muligheder for at udvikle en hidtil uudnyttet naturressource.

Efter administrationens vurdering er de ansøgte aktiviteter afhængig af en given landskabelig placering i det åbne land, idet aktiviteterne kræver et stort areal med et varieret terræn og bevoksning. Hvis aktiviteter som de ansøgte ønskes, må de derfor som udgangspunkt kunne placeres i landzone.

Nature Park Bornholms udviklingsplaner kan blive et forsøgsprojekt

Nature Park Bornholm ligger ved Brommevej i Rø ca. 2,5-3 km fra kysten. Virksomheden tilbyder udendørs aktiviteter, herunder en trætop-klatrebane og fodboldgolf. (Link til virksomhedens hjemmeside [her](#)). Nature Park ønsker at udvide sine aktiviteter, hvilket forudsætter at der lokalplanlægges for de ønskede anlæg. Dette er som udgangspunkt ikke muligt, idet virksomheden ligger i kystnærhedszonen, hvor der gælder en række begrænsninger for kommunernes lokalplanlægning. Nature Park Bornholm ser derfor gerne, at regionskommune søger om, at projektet bliver godkendt af ministeren for landdistrikter som et projekt under forsøgsordningen for kyst- og naturturisme.

Udviklingsplanen for Nature Park Bornholm

Nature Park Bornholm ønsker, at kommunalbestyrelsen vedtager en lokalplan, der kan gøre det muligt at videreudvikle virksomheden.

Virksomhedens vision er at udvikle Danmarks første 100 % CO2 neutrale aktivitetspark, hvor turister og lokale kan være aktive i naturen uden at afsætte et klimaaftryk.

Det er også et mål for udviklingen af Nature Park Bornholm, at kørestolsbrugere har adgang til alle virksomhedens aktiviteter, så den bl.a. kan danne ramme om turneringer for handicaporganisationer.

I de seneste tre år har Nature Park Bornholm årligt haft ca. 30.000 dagsgæster, heraf ca. 5.500 lejrskolebørn. Det er parkens mål med de planlagte udvidelser at nå 100.000 besøgende pr. år.

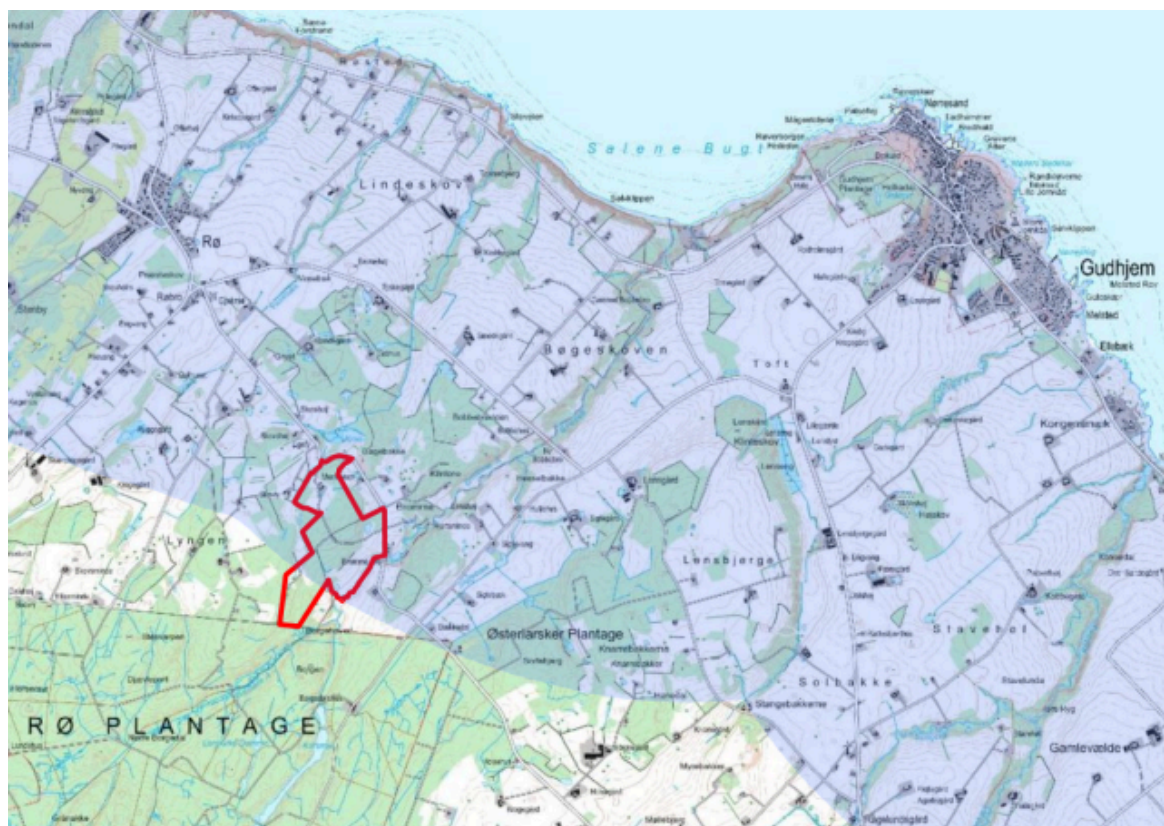
Nature Park Bornholm ønsker at videreudvikle parken med disse anlæg:

- to nye discgolf-baner
- en aktivitets-sø med mulighed for kajak, kajakpolo, paddleboard m.m.
- en naturlegeplads,
- ni overnatningshytter
- et Escape Room, (et fysisk rum, hvor et hold deltagere skal samarbejde om at løse en mission bestående af en række gåder og opgaver på begrænset tid)
- mulighed for at ejendommens 3.500 meter skovveje kan benyttes til mountainbike-kørsel, og kørsel med eldrevne terrængående køretøjer
- en særlig bane for kørestolsbrugere, som skal tilknyttes til det eksisterende klatreanlæg
- en grillrestaurant i eksisterende bygning samt udvide bygningen med en terrasse,
- et 45 meter højt skov- og udsigtstårn, som via en indvendig rampe skal kunne bestiges af både fodgængere og kørestolsbrugere.

(Beskrivelsen er et samlet hele for, hvad Nature Park Bornholm ønsker at videreudvikle. Det er ikke alt, som kræver en lokalplan, men det gør f.eks. discgolf-baner, en sø, en naturlegeplads, overnatningshytter og et udsigtstårn).

Områdets beliggenhed

Projektområdet afgrænsning er markeret med rødt på kortet nedenfor. Det er et sammenhængende naturareal på ca. 35 ha, som kun er opdelt af Brommevej, der er en lille sognevej. Hovedparten af ejendommen er beliggende inden for kystnærhedszonen. Både de eksisterende anlæg, der ikke er omfattet af lokalplan, og de ønskede nye anlæg ønskes placeret inden for kystnærhedszonen. Kystnærhedszonen er markeret med blå tone på kortet.

Nature Park ønsker en lokalplan under alle omstændigheder

Hvis Nature Park Bornholms projekt ikke bliver indstillet som forsøgsprojekt, eller at der gives afslag på, at det kan blive et forsøgsprojekt, ønsker Nature Park Bornholm, at regionskommune vedtager en lokalplan for anlæg for de friluftaktiviteter, der kan lade sig gøre efter den eksisterende lovgivning, og dermed dele af det samlede projekt. Flere af disse anlæg har været omfattet af en landzonetilladelse, som Bornholms Regionskommune udstedte i 2022. I 2023 har Planklagenævnet imidlertid ophævet denne landzonetilladelse, der omfatter en eksisterende 18-hullers discgolfbane, en ny 9-hullers discgolfbane samt en aktivitets-sø. Planklagenævnet anser de pågældende anlæg som et samlet udvidelsesprojekt af ejendommens virksomhedsaktiviteter, hvorfor det samlede projekt er lokalplanpligtigt.

Planklagenævnet lægger vægt på, at selv om de enkelte forhold ikke nødvendigvis i sig selv medfører en væsentlig ændring af det bestående miljø, vil etablering af de pågældende anlæg skulle ses som et samlet hele, der ændrer ejendommens karakter, udtryk og oplevelse. Udviklingen af ejendommen bør ikke ske ved enkeltsagsbehandling, men bør vurderes i en større planlægningsmæssig sammenhæng, hvor offentligheden i området sikres medindflydelse.

Hvis regionskommunen vælger ikke at lave en lokalplan for ejendommen, er der kun en gyldig landzonetilladelse til den eksisterende fodboldgolfbane og en gyldig landzonetilladelse til den eksisterende klatrepark. Der er således ikke en gyldig landzonetilladelse til den eksisterende 18-hullers discgolfbane, og der er givet et påbud om, at den ikke må anvendes, før end den er lovliggjort.

De to naboer til Nature Park er bekymrede for gener fra virksomhedens aktiviteter

Forud for Bornholms Regionskommunes udstedelsen af landzonetilladelsen i 2022 blev naboerne hørt.

Naboerne på Brommevej 12 skrev i deres høringssvar, at de ikke mener, at det er forsvarligt, at der kommer flere aktiviteter på Brommevej 10 (Nature Parks ejendom), og at de allerede er rigeligt påvirket og generet af de aktiviteter, der foregår nu. De nye forslag til anlæg og aktiviteter vil betyde flere mennesker og endnu større pres på området. Generne beskrives som støj i området i form af mange stemmer, musik og andet, støj fra lerdueskydning samt øget trafik på Brommevej.

Naboerne på Brommevej 8 beskrev i deres høringssvar om den støj fra de eksisterende aktiviteter på Nature Parks ejendom, som de allerede er udsat for. Det er støj fra biler og busser, fra mennesker, der griner, hujer og hviner i trætopbanen samt råben og snak i forbindelse med skolerejser. Støjen finder sted i tidsrummet fra kl. 10 til kl. 18-20, og i perioden fra påske til og med efterårsferie. I hele juli måned er støjen mest intens og næsten uden pauser. Hvis Bornholms Regionskommune giver landzonetilladelse til nye aktiviteter i form af en discgolfbane og en aktivitets-sø med kajakpolo, vil dette øge støjgenerne til et niveau, som naboerne på Brommevej 8 mente må være en overskridelse af den naboretlige tålegrænse. Naboerne anbefalede, at en mulig landzonetilladelse til ny anlæg skal sikre, at de bliver placeret, så de ville give mindst mulige genevirkning for opholdsmulighederne på deres ejendom, der har skel op til en stor del af Nature Parks ejendom.

Administrationens anbefaling

Da projektet er i overensstemmelse med kommuneplanens turistpolitiske overvejelser og turismestrategi anbefaler administrationen, at kommunalbestyrelsen ansøger Plan- og Landdistriktsstyrelsen om, at Nature Park Bornholm får tilladelse som et projekt under forsøgsordningen.

Administrationen har i forbindelse med udstedelsen af landzonetilladelsen i 2022 allerede vurderet, at de ansøgte faciliteter og deres benyttelse ikke vil udgøre en risiko for miljøet på placeringen eller i lokalområdet. Det blev også vurderet, at de ikke ville blive placeret i et område med særlige natur- eller landskabsinteresser.

Hvis ansøgningen til Plan- og Landdistriktsstyrelsen imødekommes, vil de begrænsninger, som gælder for planlægning i kystnærhedszonen, bortfalde. En efterfølgende kommunal planlægning og sagsbehandling skal imidlertid fortsat ske efter lovgivningens øvrige regler, herunder bl.a. naturbeskyttelsesloven.

Efterfølgende planproces

Hvis en ansøgning fra Bornholms Regionskommune bliver imødekommet, vil der skulle igangsættes en planlægningsproces, som omfatter følgende trin:

- a) Politisk beslutning om indkaldelse af ideer og forslag fra offentligheden som grundlag for beslutning om igangsættelse af kommuneplanændring.
- b) For-offentlighedsfase (indkaldelse af ideer og forslag).
- c) Politisk behandling af høringssvar samt beslutning om udarbejdelse af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan.
- d) Udarbejdelse af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan inkl. miljøscreening og eventuel miljørapport.
- e) Politisk godkendelse af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan.
- f) Minimum otte ugers offentlig høring af forslag til kommuneplantillæg og forslag til lokalplan inkl. miljøscreening og eventuel miljørapport.
- g) Behandling af høringssvar inkl. eventuelle justeringer af planforslagene og evt. sammenfattende redegørelse.
- h) Endelig politisk vedtagelse af plandokumenterne.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Udviklingsplan for Nature Park 2022-2025

Luftfoto med Nature Parks forslag til afgrænsning af lokalplanområdet

Notat fra Park Nature vedr. opfyldelse af ansøgningskriterier

NOTAT Nature Park er i overensstemmelse med kommuneplanen

Invitation til at ansøge om tilladelse til bæredygtige turismeprojekter

Punkt 12: Godkendelse af regulativ for husholdningsaffald

23/3563

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Den 30. august 2023 godkendte Natur-, Miljø- og Planudvalget at regulativet for husholdningsaffald blev sendt i høring. Der er kommet to høringssvar og de relevante bemærkninger er indarbejdet. Regulativet skal nu endeligt godkendes.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- Regulativet for husholdningsaffald godkendes.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Anbefales.

Sagsfremstilling

Det nye regulativ beskriver alle de lovpligtige ordninger for affald, som en kommune skal stille til rådighed. Eftersom at BOFA er i gang med at planlægge den udvidede ordning til 12 affaldstyper, vil mange af de lovpligtige ordninger være bringeordninger. Den nye udvidede affaldsordning forventes at træde i kraft den 1. oktober 2024, og i den forbindelse vil regulativet skulle opdateres igen.

Dette regulativ omhandler den midlertidige kontrakt med Fugato, som trådte i kraft den 19. december 2022 og udløber senest den 31. december 2024.

Regulativet beskriver ordningerne for følgende affaldstyper:

1. Ordning for madaffald
2. Ordning for papiraffald
3. Ordning for papaffald
4. Ordning for glasaffald
5. Ordning for metalaffald
6. Ordning for plastaffald
7. Ordning for mad- og drikkekartonaffald
8. Ordning for farligt affald
9. Ordning for tekstilaffald
10. Ordning for restaffald
11. Ordning for haveaffald
12. Ordning for genbrugspladserne
13. Ordning for PVC-affald
14. Ordning for imprægneret træ
15. Ordning for affald af elektriske og elektroniske produkter (WEEE)
16. Ordning for bærbare batterier og akkumulatorer
17. Ordning for bygge- og anlægsaffald

Til forskel fra det gældende regulativ, beskriver dette regulativ også de regler, der er for adgangsvej og standplads:

- Adgangsvejens og standpladsens underlag skal være fast, jævnt og plant (f.eks. fliser, asfalt eller beton), så affaldsbeholderens/kærrens hjul ikke synker ned i underlaget eller på anden måde forhindres i at køre. Dvs. at f.eks. græs

og løse skærver ikke kan betegnes som godkendt underlag.

- Der må ikke være trapper eller væsentlige stigninger på adgangsvejen.
- Adgangsvejen skal være mindst 1 m bred.
- Havelåger, porte eller lignende skal være mindst 1 m brede. Dog skal låger minimum være beholder-/kærrebredden plus 30 cm. Lågerne/dørene må desuden ikke smække i automatisk.
- Buske og træer skal beskæres, så der er en frihøjde på 2,20 m over adgangsvej og standplads. Ved skraldebilens holdeplads skal der være minimum 1 meters frirum mellem skraldebilen og beplantning el. lignende. For køreveje der benyttes af skraldebilen, skal frihøjden være minimum 4,50 m.
- Parkerede biler eller andet må ikke blokere for adgangsvejen på tømmedagen. Der skal være fri adgang til beholderne.
- Om vinteren skal der ryddes og glatførebekæmpes.

Derudover er der ændret i reglerne for sommerhuse samt helårsboliger i sommerhusområder og sommerhusaftaleområder: Som konsekvens af aftalen med Fugato, er det blevet et krav at ejendomme i disse områder skal stille deres affald ud til skel ved tømning. Sker dette ikke, bliver affaldet ikke afhentet.

Regulativet for husholdningsaffald er vedhæftet som bilag. Regulativet er skrevet i programmet NSTAR, en statslig skabelon, efter nationale krav fra Energistyrelsen. Ordlyden af regulativet er derfor begrænset af skabelonen.

Efterbehandling af høringssvar

Der er kommet to høringssvar, der hver havde flere bemærkninger. To af bemærkningerne har resulteret i ændring af regulativet. Bemærkningerne fremgår herunder:

1. Affaldet skal stilles ud til vejskel

Et høringssvar påpeger at ordlyden vedr. skel bør skærpes, da det at sætte affaldet ud til skel kun løser problemet for de adresser, der har skel ud til vej. Ordlyden er derfor blevet ændret fra ”skel” til ”nærmeste vejskel”.

2. At et trin på 10 cm. er en overtrædelse af Arbejdstilsynets bekendtgørelse

Arbejdstilsynet bekræfter at et enkelt trin på max. 10 cm. er tilladt i enkeltstående tilfælde, men hvis der bliver for mange af dem, kan det blive et problem. Derfor vælger BOFA at fjerne punktet om, at der må være et trin på max. 10 cm, fra regulativet.

Begge høringssvar er vedhæftet som bilag, inkl. BOFAs bemærkninger til høringssvarene.

Økonomiske konsekvenser

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved at godkende regulativet for husholdningsaffald.

Bilag

Bilag 1 - Regulativ for husholdningsaffald 2023

Bilag 2 - Behandling af høringssvar 1

Bilag 3 - Behandling af høringssvar 2

Punkt 13: Procedure for navngivning af veje og pladser

23/14275

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter.

Resumé

I forbindelse med den nye kompetencefordelingsplan, er det blevet besluttet, at Natur-, Miljø- og Planudvalget navngiver nye private fællesveje og offentlige veje.

Administrationen har derfor udarbejdet et forslag til en procedure for navngivning af veje og pladser, herunder etablering af en centraliseret database for vejnavne, hvor forslag fra borgere til både navneændringer af eksisterende veje og pladser samt til navne til nye veje og pladser, kan registreres.

Indstilling

Direktøren indstiller, at forslag til procedure drøftes og enten

- a) Godkendes som forelagt, eventuelt med mindre ændringer
- b) Returneres med ønsker til ændringer, der skal indarbejdes og fremlægges til fornyet beslutning.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

- a) Godkendt.

Sagsfremstilling

I Adresseloven [nr. 136 af 01/02/2017] §2 står følgende:

- *Kommunalbestyrelsen er adressemyndighed og fastsætter alle vejnavne og adresser samt supplerende bynavne i kommunen i overensstemmelse med reglerne i denne lov og regler udstedt i medfør heraf.*

Kommunalbestyrelsen har besluttet at overdrage myndigheden til Natur-, Miljø- og Planudvalget i forbindelse med navngivning af veje.

Natur-, Miljø- og Planudvalget kan fastsætte vejnavne på alle offentlige veje, som er kommunale og hertil alle private fællesveje. Navngivning af private veje og statsveje skal ske i samtykke med grundejeren eller relevante myndigheder.

For at sikre borgernes indflydelse på navngivning af veje og pladser og samtidig forsøge at ændre praksis ved navngivning med mere ordinære navne til at der kan rettes fokus på at hylde/minde for eksempel afdøde personligheder eller sikre kendskab til gamle stedbetegnelser etc. foreslår administrationen, at der oprettes en vejnavnebank (central database).

Oprettelse af en vejnavnebank er almindeligt anvendt i flere kommuner med det formål, at garantere en oplyst og passende anvendelse af primært lokale, kulturelle, historiske og politiske navne.

Regler for Vejnavnebank

- Vejnavnebanken bør være tilgængelig via kommunens hjemmeside

- Forslag til navne kommer fra:
 - borgere
 - foreninger

- embedsmænd
- politikere

- Navnene skal være i overensstemmelse med:

- Bekendtgørelse om Vejnavne og Adresser [BEK nr. 271 af 13/04/2018], §5 og §6, hvor der står følgende:

§ 5. Et vejnavn kan sammensættes af indtil 40 tegn. Forkortelser i vejnavne bør så vidt muligt undgås.

Stk. 2. Til ethvert vejnavn fastsættes tillige et vejadresseringsnavn, på indtil 20 tegn. For vejnavne på 20 tegn eller derunder, er vejnavnet også vejadresseringsnavn. For vejnavne over 20 tegn fastsættes vejadresseringsnavnet ved forkortelse af vejnavnet. Ved forkortelsen skal flest mulige af de 20 tegn anvendes, og alle ord i vejnavnet bør være repræsenteret. Forkortelser i vejadresseringsnavnets begyndelse skal af hensyn til maskinel, alfabetisk sortering så vidt muligt undgås.

Stk. 3. Vejnavne og vejadresseringsnavne fastsættes i overensstemmelse med den officielle danske retskrivning fastsat af Dansk Sprognævn. De tegn, der kan indgå i vejnavne og vejadresseringsnavne, er store og små bogstaver i det danske alfabet (a-å), ä, é, ö, ü, cifrene 0-9, mellemrum, bindestreg, punktum og apostrof. Romertal, som består af store bogstaver, kan også indgå i vejnavne og vejadresseringsnavne.

Stk. 4. Når adressemyndigheden fastsætter et nyt vejnavn, som skal indeholde et eksisterende stednavn, og dette stednavn er optaget i Stednavneudvalgets fortegnelse over danske stednavne, skal adressemyndigheden anvende den i fortegnelsen angivne form af stednavnet i vejnavnet.

§ 6. Ifølge adresselovens § 3, stk. 3, må et vejnavn, som allerede findes inden for et postnummer, ikke fastsættes for en anden vej inden for samme postnummer. Et vejnavn må desuden ikke fastsættes, når det samme eller et næsten enslydende vejnavn er reserveret, jf. § 8, inden for samme postnummer.

Stk. 2. Et nyt vejnavn må ikke fastsættes, når det samme eller et næsten enslydende vejnavn allerede er reserveret, jf. § 8, eller fastsat for en anden navngiven vej inden for en radius af 15 km.

Stk. 3. To vejnavne regnes som værende det samme, hvis de kun adskiller sig fra hinanden ved

- 1) staveforskelle, som ikke svarer til forskelle i udtalen,
- 2) tilstedeværelse eller fravær af ejefalds-s,
- 3) bestemt eller ubestemt bøjning,
- 4) sammenskrivning eller særskrivning af de samme ord,
- 5) forkortelse eller fuld udskrivning af det samme ord,
- 6) alternative skrivemåder af det samme ord eller
- 7) nærliggende varianter eller afledninger af samme ord.

Stk. 4. Vejnavne betragtes som næsten enslydende, når der er en nærliggende risiko for, at de ved normal, hurtig udtale kan forveksles.

Stk. 5. Adressemyndigheden kan, alene eller i samarbejde med andre kommuner inden for et større byområde, opland eller lignende, til sikring af vejnavnenes entydighed fastsætte yderligere regler eller aftale andre foranstaltninger, ud over de i stk. 1-4 nævnte.

Procedure for navngivning af veje og pladser

Ved navngivning af en ny vej eller plads, og ved ændring af eksisterende navn, fremlægger administrationen en sag for Natur-, Miljø- og Planudvalget med forslag til en række navne ud fra vejnavnebanken samt forslag til kriterier i det konkrete område.

Natur-, Miljø- og Planudvalget kan så vælge navne ud fra de besluttede kriterier, såsom bornholmsk personlighed, bornholmske stednavne etc.

Økonomiske konsekvenser

Ingen – skilte mv. indeholdes i vejdriftsbudget.

Bilag

Bilag 1 - Vejnavbank

Punkt 14: Nedlæggelse af Pedersker Vandværk

23/22173

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Resumé

Bestyrelse og generalforsamling for Pedersker Vandværk har besluttet, at nedlægge vandværket pr. 31. december 2023. Det foreslås at lade Smålyngsværket overtage vandforsyningen af området.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- a) Nedlæggelse af Pedersker Vandværk tages til efterretning.
- b) Fremtidig forsyning fra Smålyngsværket godkendes.
- c) Forhøjede takster tillades i området for en periode.
- d) Forslag til takster godkendes.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Indstilling godkendt.

Sagsfremstilling

Bestyrelsen for Pedersker Vandværk meddelte i begyndelsen af 2023, at de ikke ønsker at genopstille. Det har ikke været muligt at finde arbejdskraft til at gendanne bestyrelsen.

Ydermere står vandværket for en omfattende reovering, da både boring og ledningsnet er i dårlig stand. Den afgående bestyrelse har derfor indstillet til generalforsamlingen, at vandværket nedlægges.

Det blev samtidig foreslået, at lade BEOF overtage forsyningen via Smålyngsværket.

Pedersker Vandværk har drøftet sagen med BEOF, som er imødekommende, forudsat at BEOFs nuværende kunder ikke får øgede udgifter. Forbrugerne i Pedersker skal derfor have lidt højere vandpriser i en periode på 10 år, så BEOFs udgifter til reovering bliver indfriet.

På to efterfølgende generalforsamlinger ved Pedersker Vandværk var der enstemmig opbakning på forslagene.

BEOF vil få ekstra investeringsudgifter for ca. 1,3 millioner kr (regnskab bilagt). Nye og kommende vandpriser fremgår nedenfor.

Takster for nuværende kunder hos Bornholms Vand A/S

Takster ex moms kr./m ³	2024
Variabelt bidrag	6,82
Variabelt bidrag storforbrugere	3,00
Årligt fast bidrag	999

Takster for kunder fra Pedersker ved overdragelse til Bornholms Vand A/S

Takster ex moms kr./m ³	2024
Variabelt bidrag	6,82
Variabelt bidrag storforbrugere	3,00
Årligt fast bidrag	1.400

Nuværende takster Pedersker Vand

Takster ex moms kr./m ³	2024
Variabelt bidrag	8,00
Variabelt bidrag storforbrugere	8,00
Årligt fast bidrag	1.250

Ændringen i forhold til det nuværende kommer dermed til at afhænge af forbruget.

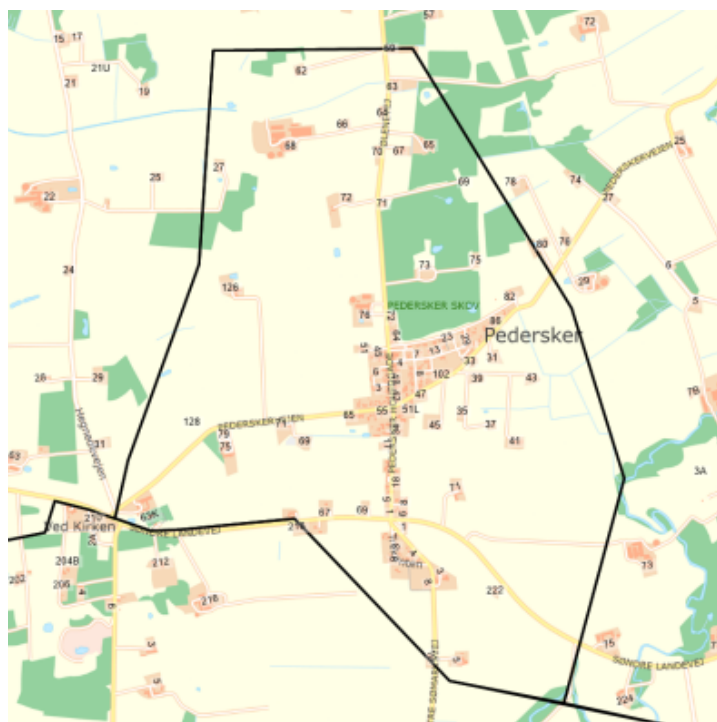
Pedersker kunder før og efter sammenlægning i 10 år - inklusiv moms

	m3	kr. før	kr. efter	Forskel
Fast bidrag og årsforbrug	83	2.393	2.458	-65
Fast bidrag og årsforbrug	100	2.563	2.603	-40
Fast bidrag og årsforbrug	140	2.963	2.944	19
Fast bidrag og årsforbrug	15.000	151.563	105.750	45.813

(Familie med 2 voksne og 2 børn forventes at have et årsforbrug på 140 m3)

(En enkelt storforbruger med samlet forbrug på 15.000 m3)

Bilagte kort viser hvilke forbrugere, der bliver berørt.

Hjemmel og praksis

Et privat vandværk er en selvejende forening, og kan til enhver tid vælge at nedlægge sig selv, efter beslutning i en lovligt indkaldt generalforsamling. Det er derefter kommunens ansvar at sørge for, at vandforsyningen i området kan opretholdes.

BEOF, formelt Bornholms Vand A/S, har tilbudt at forsyne området via Smålyngsværket. Administrationen peger på dette som en nærliggende løsning, idet Smålyngsværket allerede har ledningsføring til Pedersker. Desuden har Smålyngsværket et stort overskud af vand og vil uden problemer kunne forsyne området.

Differentierede takster er ikke sædvane, men vandværkernes brancheforening DANVA skriver i deres "Vejledning om overvejelser ved samarbejder eller sammenlægninger" ([LINK](#)):

"Efter overtagelsen er udgangspunktet, at der skal gælde samme takster for alle ens typer af forbrugere.

Såfremt der fx er tale om en istandsættelse af ledningsnettet, hvor ledningsnettet overtages, som det er, og herefter istandsættes af den overtagende part, er det muligt at lade forbrugerne hos den overtagede part betale en højere takst over en periode for at kompensere herfor.

Differentierede takster kan fastsættes i en overgangsperiode eller som en blivende forskel i taksten, såfremt det er sagligt begrundet."

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Pedersker Vandværk, ekstraordinær generalforsamling 2023 - referat.pdf

Regnskab og takster

Referat af ekstraordinær generalforsamling 2

Punkt 15: Udpegning af medlemmer til byggeudvalg - Fremtidens ældrepleje

23/4516

Politisk sagsgang

Natur,- Miljø- og Planudvalget indstiller

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I forbindelse med ny organisering i Center for Ældre og Center for Sundhed og Forebyggelse, etableres en række plejedistrikter, som vil få til huse på eksisterende plejecentre og plejehjem.

På baggrund af kommunalbestyrelsens beslutning af 29. juni 2023, om omorganisering i Center for Ældre og Center for Sundhed og Forebyggelse, samt endelig vedtagelse af budget for 2024 den 12. oktober 2023, skal der derfor nedsættes et byggeudvalg til sikring af formålet i det samlede projektførløb.

Kommunalbestyrelsen skal udpege to nye politiske medlemmer til byggeudvalget fra henholdsvis Natur,- Miljø- og Planudvalget og Social- og Sundhedsudvalget.

Indstilling

Direktøren indstiller,

- at Natur,- Miljø og Planudvalget indstiller et medlem til byggeudvalget til kommunalbestyrelsens godkendelse.

Vældfærdsdirektøren indstiller,

- at Social- og Sundhedsudvalget indstiller et medlem til byggeudvalget til kommunalbestyrelsens godkendelse.

Beslutning Social- og Sundhedsudvalget den 04-12-2023

Indstillet blev Kirstine van Sabben.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Udvalget udpeger Helle Munk Ravnborg.

Sagsfremstilling

I forbindelse med ny organisering i Center for Ældre og Center for Sundhed og Forebyggelse, etableres en række plejedistrikter. Plejedistrikterne vil få til huse på plejecentre og plejehjem og vil bestå af en organisering med et plejecenter, et eller flere hjemmeplejeteams og sygeplejen.

Trænings- og dagcentret samles på Rehabiliteringscenter Sønderbo, hvor der opføres en ny bygning.

Den nye organisering implementeres over en femårig periode fra 2023 - 2027. De samlede anlægsomkostninger er estimeret til 56,55 mio. kr.

Udpegningen er derfor gældende for valgperioden frem til 31. december 2025.

Kommunalbestyrelsen skal udpege to nye politiske medlemmer til byggeudvalget fra henholdsvis Natur,- Miljø- og Planudvalget og Social- og Sundhedsudvalget.

Byggeudvalget

Byggeudvalget har det overordnede ansvar for projektet. Byggeudvalgets beslutningskompetence findes inden for rammerne af de politiske beslutninger der er truffet og om nødvendigt, løbende bliver truffet i de politiske udvalg og kommunalbestyrelsen.

Byggeudvalget har til opgave at træffe beslutninger og indstille til videre politisk behandling. Byggeudvalget skal sikre at projektets overordnede intentioner, mål, økonomi, tidsramme m.v. overholdes.

Byggeudvalget vil fremadrettet have en afgørende rolle i alle faser af projektet, frem til endelig aflevering og idriftsætning af bygningerne. Totalrådgiveren skal deltage i Byggeudvalget samt rådgive Byggeudvalget.

Byggeudvalget skal som minimum bestå af, men er ikke begrænset til:

- 1 repræsentant fra Social- og Sundhedsudvalget
- 1 repræsentant fra Natur,- Miljø- og Planudvalget
- Driftschef, Bjarne Sjelle Freund-Poulsen
- Ældrechef, Christina Thorén Liliendal
- Sundhedschef, Iben Kuhn Riis
- Leder af Ejendomsservice, Kim Eilif Rasch Pedersen
- Distriktsleder Sygeplejen, Helle Irene Holm
- Distriktsleder Center for ældre, Anette Larsen
- Medarbejderrepræsentant Center for Ældre
- Medarbejderrepræsentant Center for Sundhed og Forebyggelse

Retningslinjer for byggeprojekter

Retningslinjer for samarbejde vedr. anlægsbevillinger til nybyggeri, ombygninger og tilbygninger godkendt på Økonomi- og Planudvalgets møde den 17. juni 2014. (vedlagt som bilag 1)

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Bilag

Bilag 1 - Retningslinjer for samarbejde vedr. anlægsbevillinger til nybyggeri, ombygninger og tilbygninger

Punkt 16: RejseBillet App - fase 1

23/5268

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen godkender

Resumé

Der er på tværs af alle trafiksselskaberne i Danmark udviklet en landsdækkende RejseBillet App til køb af billetter til offentlig trafik. En tilslutning til den nye RejseBillet App vil kunne erstatte BATs egen app (BAT billetapp) samt åbne for udvikling af nye funktionaliteter i relation til BAT i samarbejde med RejseBillet/Rejsekort.

I dag kan billetter købt i RejseBillet App anvendes som rejsehjemmel på Bornholm.

Der er i dag nogle produkter, der ikke er i RejseBillet App'en. For at kunne være med til at påvirke udviklingen af denne ønsker BAT at indgå i samarbejdet med RejseBillet App også for senere at kunne deltage i det digitale Rejsekort (erstatning for den nuværende rejsekortløsning i resten af landet) og en digital kontaktløsning, som er en løsning til de, der ikke anvender smartphones eller ønsker at benytte kontanter og betalingskort.

BAT har opsagt den nuværende leverandør, som leverer BAT billetapp og ønsker at overgå til RejseBillet App, Rejsekort og digital kontaktløsning. Der er tale om et projekt, som vil være fuldt integreret medio 2025. Det elektroniske klippekort udgår 31/1-2024, da det ikke er en del af fornævnte pakke. Konsekvensen ved udfasningen vil være, at kunder skal have refunderet deres tilgodehavende, hvilket BAT billetkontor vil tage hånd om i samarbejde med BAT appleverandøren. I en overgangsperiode 2024/25 vil det kun være de fysiske klippekort, som stadigvæk kan købes i kiosker, BAT billetkontor og på webshop. Ligeledes skal der i 2024 arbejdes på alternative billetprodukter (mængderabatorbninger), som kan erstatte klippekortet, da klippekort-automaterne udfases i busserne i 2025. Planen er også at udfase kontantbetaling i BAT busser i 2025, såfremt at der lovmæssigt er hjemmel hertil.

Udvalget skal i denne sag tage stilling til tilslutningen til RejseBillet App fase 1.

BATs rådgivende bestyrelse har den 3. november 2023 anbefalet en indstilling til Natur-, Miljø- og Planudvalget og Kommunalbestyrelsen om tilslutning til RejseBillet App fase 1.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- a) BAT fastholder opsigelsen af den nuværende leverandør af BATs egen App til billetsalg.
- b) BAT tilslutter sig RejseBillet App fase 1.
- c) BAT arbejder videre med Rejsekort og digital kontantløsning.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Indstillingen anbefales.

Punktet sendes til høring i Bornholms Ældreråd, Handicaprådet og Ungerådet.

Sagsfremstilling

BATs nuværende app-løsning (BATs egen selvstændige app) er opsagt blandt andet grundet en varslet prisstigning for 2024. BATs egen app lukker dermed med udgangen af januar 2024.

BAT har i dag også salg via hjemmeside, webshop og salgssteder. Disse muligheder ændres eller fjernes ikke nu med tilslutningen til RejseBillet App.

BAT foreslår at indgå i RejseBillet Appløsningen under Rejseplanen fra januar 2024 og dermed blive en del af en større og mere sikker løsning i fremtiden med 24/7 support.

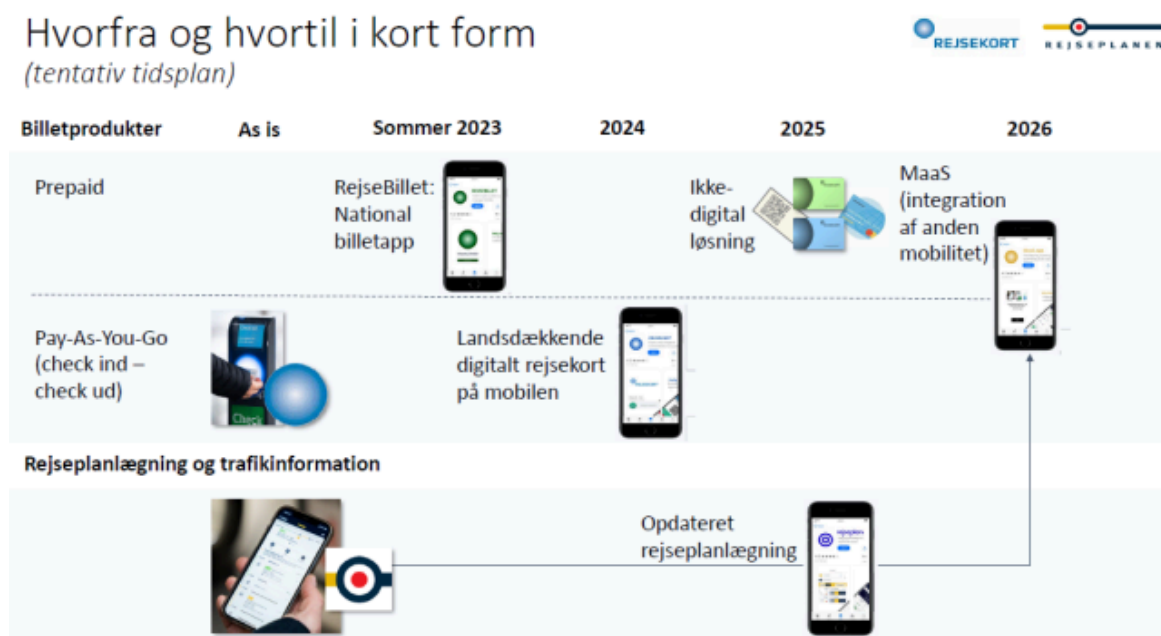
Tilslutningen til RejseBillet App kan ske isoleret set, eller det kan ske som første fase i en del af en større omlægning af kort og billetter til nye digitale løsninger, jf. nedenfor.

Udover RejseBillet App'en er der en ny Rejsekort App på vej, der giver BAT mulighed for at sælge og lade rejser ske på Rejsekort som i det øvrige Danmark.

Og ydermere udvikles en løsning for de brugere, der ikke har smartphones, men som ønsker at betale med betalingskort for deres rejser.

Det vil betyde, at BAT på sigt kan udfase kontanter fra busserne samt de fysiske klippekort.

Nedenfor er skitseret tidsplan og økonomi for den samlede løsning med RejseBillet App, Rejsekort App og løsning uden smartphone/ kontant betaling (kaldet ikke-digital løsning). Den del der er tale om for nu er den der er indført nationalt i sommeren 2023.

2024 – fase 1

Tilslutning til RejseBillet App, der erstatter BAT App.

I denne app kan der til børn, voksne og pensionister købes kontantbilletter, periodekort, eventbillet samt ungdomskort.

Ungdomskort og eventbillet er nyt i forhold BATs nuværende App, mens elektronisk klippekort til gengæld - for nuværende - ikke er en del af RejseBillet App'en.

Det samme gælder for 1, 4 og 7 dageskort og cykelbilletter, som for nuværende kan købes via BAT App. Disse er ikke en del af RejseBillet App'en, men disse billettyper kan (fortsat) købes på BAT's hjemmeside.

2025 – fase 2

Tilslutning til Rejsekort App, der bliver erstatningen for det nuværende fysiske rejsekort, som det kendes med de blå kontantpunkter. En fordel ved tilslutning til dette er, at den rejsende blot behøver dette for at rejse på både Bornholm og i det øvrige Danmark. I og med at det er en app på telefonen, kræver det ikke installation af kontaktpunkter.

Medio 2025 – fase 3

Ikke digital løsning, der giver mulighed for at betale med betalingskort i busserne eller kontant udvalgte steder. Derved bliver det muligt at udfase kontanter fra BATs busser samt de fysiske klippekort og de tilhørende klippekortmaskiner i busserne. Denne løsning kræver installation af såkaldte validatorer i busserne, som kan læse (kredit)kort.

Tilslutning til RejseBillet App

Hvis BAT tilslutter sig RejseBillet App'en vil det betyde en nemmere administrativ tilgang til den løbende drift, service og vedligehold af app'en, da denne fremover vil blive foretaget direkte via Rejsekort & Rejseplan A/S. Der etableres derudover et driftssetup hos Rejsekort & Rejseplan A/S med involvering af trafikvirksomhederne. BAT har haft driftsmæssige udfordringer med opdateringer i egen app, når bl.a. Rejseplanen har foretaget ændringer i systemet, som har nødvendiggjort opdateringer i BAT's egen app. Dette har ad flere omgange afstedkommet, at BAT i perioder ikke har kunnet sælge billetter gennem egen app.

Efter tæt dialog med RejseBillet, er der et scenarie, som vil kunne anvendes af BAT og som der politisk skal tages stilling til, hvis det politisk ønskes, at BAT tilslutter sig RejseBillet App'en, som gyldig rejsehjemmel til salg af billetter på Bornholm:

BRK godkender RejseBillet App som gyldig rejsehjemmel til salg af enkeltbilletter og pendlerkort på Bornholm i release 1 og efterfølgende ungdomskort og eventbilletter i release 2. BAT skal i den forbindelse godkende de forretningsregler, der ligger til grund for prisberegningen. RejseBillet anvender Rejseplanens forretningsregler på samme måde som BATs egen app – så det vil både være et identisk beregningsgrundlag og indtægtsdeling. BAT er dermed sikre på at modtage indtægterne fra de solgte billetter, der vedrører BAT. Samtidig opnås adgang til RejseBillet's administrationsmodul, så det er muligt at kundebetjene evt. klagesager for kontrolafgifter udstedt af BATs medarbejdere til kunderne.

BAT vil i fremtiden have indflydelse på driften og videreudviklingen af RejseBillet, herunder prioritering af BATs specifikke udviklingsønsker. Scenariet er at RejseBillet App bliver den primære salgskanal, når man skal købe busbillet på Bornholm.

På nuværende tidspunkt har BAT og BRK It ikke et fuldt teknisk og sikkerhedsmæssigt overblik over RejseBillet App'en. BAT, BRK It og Juridisk Afdeling har opsat møder i november og december 2023, så dette bliver afklaret inklusiv de kontraktlige forpligtigelser op i mod RejseBillet App.

Hvad får BAT ved at tilslutte sig løsningen:

Ved tilslutning til den nye RejseBillet App får de rejsende en landsdækkende billetteringsløsning, der skal kickstarte den digitale brugerrejse, og som vil være ens for hele landet (dog kan man ikke p.t. rejse mellem Bornholm og resten af landet på løsningen). Det vil sige, at besøgende med RejseBillet App ikke skal installere nogen ny app for at købe billetter under deres ophold på Bornholm og rejsende fra Bornholm kan bruge deres app som de kender fra dagligdagen i det øvrige Danmark.

Derudover vil BAT ikke selv skulle stå for ansvaret med løbende og omkostningsmæssige optimeringer af egen app, hvor der (på egen app) har været oplevet en del nedbrud. Samtidig med at BAT får en tættere og nemmere adgang til den udvikling, der vil ske i forhold til udvikling af nye billettyper m.v.

Rapporteringsmuligheder

Der vil gennem RejseBillet App'en blive mulighed for, at kunne trække diverse rapporter med data omkring:

Billetsalg, rapporten indeholder information om antal solgte produkter over tid og indtægten forbundet hermed (Release 1).

Brugeraktivitet, rapporten indeholder information om RejseBillets brugere fordelt på typer af smartphones (Release 1).

Køb, rapporten indeholder information om hvor mange brugere, der har initieret et køb (stået på siden med købsknappen) og hvor mange, der har gennemført et køb (Release 1).

Specialbilletter, rapporten indeholder information om antal solgte specialbilletter / eventbilletter over tid og indtægten forbundet hermed (Release 2).

Trækning af rapporter vil kunne give BAT et bedre grundlag at træffe strategiske fremtidige beslutninger ud fra, da det må formodes, at der indenfor relativ kort tid efter at RejseBillet App'en evt. er godkendt og er blevet fuldt implementeret, vil blive hovedpartens af BAT's kunders foretrukne måde at skaffe rejsehjemmel på.

Økonomiske konsekvenser

Tilslutning til RejseBillet App

Nuværende udgifter til drift af BATs app (før og efter varslet prisstigning)

I 2023: 290.000 kr.

I 2024 (opsagt): 400.000 kr.

Udgifter til RejseBillet App årlig tilslutning

2024 (50 % første år): 192.000 kr.

2025: ca. 384.000 kr.

Det vil sige udgiften til deltagelse i RejseBillet App samarbejdet ikke koster mere end fortsættelse med den nuværende app ville have gjort i 2025 og frem, mens der er en besparelse i 2024.

Tilslutning til den samlede løsning i 2025

2025 og frem årlig udgift i alt: ca. 700.000 kr.

Det vil sige en stigning fra 384.000 kr. til ca. 700.000 kr. for den samlede løsning i årlig udgift.

Udgiften dækker alle produkterne, som er nævnt i ovenstående.

Anlægsudgifter ved samlet løsning (til den ikke-digitale løsning)

Validator til modtagelse af kort i busserne: ca. 600.000 kr.

Ovenstående er en engangsinvestering. Prisen er et overslag, da det endnu ikke har været udbudt. Der vil blive udarbejdet et anlægsforslag på dette til budget 2025.

Ved fuld implementering af ovenstående kan kontantbetaling i busserne samt fysiske klippekort udfases.

Det betyder en besparelse på indkøb af trykte billetruller, klippekort, provenu til salgssteder samt besparelse på reparation af de nuværende og nedslidte klippekortmaskiner.

Udgifterne til billetter og klippekort/klippekortmaskiner har de seneste år udgjort op til 350.000 kr. årligt – dermed vil der samlet set ikke være en driftsmæssig merudgift ved overgang til den fulde pakke.

Punkt 17: Godkendelse af ny bus-køreplan pr. 28. januar 2024

23/22527

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø og Planudvalget indstiller

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen godkender

Resumé

BAT har i tredje kvartal 2023 arbejdet med køreplansændringer til den gældende køreplan. Dette er gjort for dels at få lavet nogle optimeringer på rutebetjeningen ud fra et brugerperspektiv fx i forhold til lufthavnsbetjeningen, skoleelever mv. og justering af køretider for chaufførerne, samt at få tilpasset driftsplanlægningen.

De primære ændringer på rutenettet er på Bybusrute 22, hvor køreplanen udvides med 2 timer om aftenen alle ugens dage. Derved bliver rute 22 den primære forbindelse til Lufthavnen ved ankomster og afgang.

Derudover foreslås ændringer på andre ruter, så de bedre passer med skolernes ringetider, forkortelse af køretid eller bedre mulighed for passagererne for at skifte mellem ruter.

Det har vist sig nødvendigt, at justere i køreplanerne for at kunne overholde overenskomstmæssigt fastsatte gå-, perrontider og frokost samt køretider til/fra værksted/parkering på Industrivej.

Dertil har det vist sig nødvendigt at ændre på køretiderne, for at få dem til at passe med de omgangstider chaufførerne skal bruge for at nå tiderne på stoppestederne.

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- a) køreplansændringerne godkendes med virkning fra den 28. januar 2024
- b) der ikke trykkes og omdeles køreplaner i 2024, men i stedet henvises til Rejseplan og BAT's hjemmeside (hvorfra køreplan kan udskrives)

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

- a) Anbefales med en gyldighedsperiode fra 28. januar til 31. december 2024.
- b) Anbefales idet køreplanerne ved stoppestederne udskiftes til gældende periode.

Punktet sendes til høring i Handicaprådet.

Sagsfremstilling

Arbejdet med at justere køreplanen til bedre betjening af brugerne samt opfyldelse af overenskomstmæssige forhold har medført en del små ændringer, som er beskrevet nedenfor. Derudover vedrører den største enkelte ændring rute 22 og lufthavnsbetjeningen, der udvides.

Ruteomlægninger

I denne sag foreslås følgende ændringer:

- Bybusrute 22 udvides med 2 timer om aften alle ugens dage, så Busrute 22 bliver den primære forbindelse til Lufthavnen ved ankomster og afgang (meromkostning ca. tkr. 164 årlig)
- Busrute 6 kører ikke forbi lufthavnen, som tidligere, ruten fastholdes som i dag og der henvises til Bybusrute 22. De øvrige ruter slutter alle i Rønne, hvor man kan komme videre til lufthavnen.
- Natbussen 1N og 6N udgår fra mandag-torsdag som konsekvens af KB budgetbesparelse og det vil betyde at den sidste færgeankomst ikke køreplansmæssigt vil blive dækket af BAT

Øvrige justeringer fremgår af bilag - Køreplansændringer pr. 28. januar 2024 og BAT Køreplan.

Brugerrådets bemærkninger

Der er den 21. november 2023 afholdt møde i BAT Brugerråd. Brugerrådets bemærkninger fremgår af bilag.

Kommende køreplansændringer

Yderligere ændringer og optimering af køreplan og rutebetjeningen vil ligeledes blive drøftet med brugerrådet og ske med optimering af rutebetjening samt økonomisk bæredygtig drift for øje.

Budget 2024

Baseret på udviklingen i 2023 samt mindre justeringer står BAT overfor et budget 2024, der på nuværende tidspunkt med de nye køreplaner og overenskomsttilpasningen har et samlet forventet merforbrug på 2,6 mio. kr.

Der er stor usikkerhed om forventningen til budget 2024 i forhold til fx brændstofpriser sygefravær og brug af vognmænd ud over kontrakt.

Det foreslås, at der i 2024 ikke trykkes og omdeles fysiske køreplaner, men at der i stedet henvises til rejseplan og hjemmesiden, hvor køreplanen kan ses og hvor den vil ligge i en udskriftsvenlig version, hvilket giver en besparelse på 0,2 mio. kr.

BAT vil komme med en genopretningsplan i første halvår af 2024 for at imødegå det forventede merforbrug på 2,6 mio. kr. og de kommende år.

Bilag

Køreplan pr. 28.01.2024

Ændringslog køreplaner pr. 28.01.2024

Bemærkninger fra BATs Brugerråd til ny køreplan pr. 28.01.2024 - referat fra møde den 21.11.2023

Punkt 18: Budgetopfølgning pr. 31. oktober 2023, Natur-, Miljø- og Planudvalget

23/18835

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Resumé

I sagen gennemgås budgetopfølgningen pr. 31. oktober 2023 på udvalgets områder.

Driftsopfølgningen viser et forventet overskud på 9,4 mio. kr. i 2023. Overskuddet er sammensat af et overskud fra 2022 på 17,6 mio. kr. samt et merforbrug i året på 8,2 mio. kr., merforbruget kan primært henføres til brug af overførsler, BAT samt manglende indtægter fra byggesagsgebyrer.

Samlet set giver budgetopfølgningen på driften anledning til opmærksomhed omkring BAT, der fortsat er udfordret på at skabe balance i budgettet. Der fremlægges særskilt sag vedr. køreplan og senere hen et forslag til handleplan. Dertil er der fokus på, at der arbejdes i Byg og Plan med at opnå vedvarende budgetbalance.

Udvalget skal træffe beslutning om, at indstille til kommunalbestyrelsen, at der gives tillægsbevillinger til driftsområder med forventet underskud, finansieret af næste års budget på bevillingen.

Anlægsopfølgningen viser, at der forventes et forbrug på 81,2 mio. kr. ud af et rådighedsbeløb på 192,9 mio. kr.

Indstilling

Direktøren indstiller, at der som en del af den samlede budgetopfølgning til kommunalbestyrelsen indstilles, at

- budgettet på bevilling 57 Kollektiv trafik øges med 3.000.000 kr., finansieret af næste års budget på bevillingen

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Godkendt.

Sagsfremstilling

Drift

Som en del af budgetopfølgningen har der været fokus på at afdække mer-/mindreforbrug som følge af ukrainerelaterede udgifter. På dette område er der ikke konstateret hverken mer- eller mindreforbrug, som følge af ukrainerelaterede udgifter.

Herunder gennemgås i hovedtræk de væsentligste dele af budgetafvigelserne for de enkelte centre, der vedrører udvalgets områder.

Beløb i 1.000 kr.	Overført over- /underskud fra 2022	Forventet mer- /mindreforbrug for 2023	Forventet over- /underskud for 2023
	A	B	C = A + B
Center for Regionaludvikling, It og Sekretariat	2.693	-2.599	94
49 Byg, plan og klima	2.693	-2.599	94
Center for Natur, Miljø og Fritid	7.136	-471	6.665
51 Beredskab	70	630	700
52 Teknik, natur og miljø	7.066	-1.101	5.965
58 Affaldshåndtering	0	0	0
Center for Ejendomme og Drift	7.800	-5.126	2.674
53 Veje, parker og anlæg	6.378	-1.978	4.400
54 Vej og park	873	-873	0
55 Ejendomme og service	475	325	1.000
56 <u>Devika</u>	74	200	274
57 Kollektiv trafik		-3.000	-3.000
Natur-, Miljø-, og Planudvalget	17.629	-8.196	9.433
Note: "+" angiver mindreforbrug/overskud, "-" angiver merforbrug/underskud			
<i>Mer-/mindreforbrug angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2022 ekskl. overførsler</i>			
<i>Over-/underskud angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2022 inkl. overførsler.</i>			

På bevilling 49 Byg, plan og klima forventes et samlet overskud på 0,1 mio. kr.

Der forventes merforbrug hos byggesagsafdelingen, ligesom der forventes færre indtægter fra byggesagsgebyrer end forventet. Der ved at blive udarbejdet genopretningsplaner / handleplaner med tiltag for at få de forventede underskud nedbragt

Planafdelingen forventer et mindreforbrug, således at det akkumulerede underskud reduceres.

Både hvad angår byggesagsafdelingen samt planafdelingen, er der ved at blive udarbejdet genopretningsplaner / handleplaner med tiltag for at få de forventede underskud nedbragt.

På klimapuljer- / projekter er der også merforbrug. Dette skyldes planlagt forbrug af overførte midler fra 2022.

På både bevilling 51, 52 og 53 forventes forholdsvist store overskud – enten i kr. eller %-vis. En del af disse vedrører indsatser, der pågår og dermed ikke er afsluttede med regnskabsåret, men enten er i gang eller afventer udmøntning.

For beredskabet vedrører overskuddet dels projektet med brandkadetter, hvor flere af tilskuddene er kommet i år, men udmøntes over en tre-årig projektperiode og dels forsinket levering af nye brandkøretøjer, hvor leasingydelsen fra 2023 anvendes til at dække merudgifterne ved øget leasingydelse i de kommende år, jf. kommunalbestyrelsens møde 16. februar 2023 pkt. 23.

På bevilling 52 dækker en del af overskuddet over overskud på skadedyrsbekæmpelsen, der over en årrække skal hvile i sig selv.

Overskud på bevilling 53 vedrører blandt andet vintertjenesten. Det forventede overskud er indregnet ved budgetlægningen for 2024, hvor en tilsvarende besparelse er lagt på vintertjenesten.

På bevilling 57, der vedrører BAT forventes et merforbrug og underskud på 3 mio. kr. En stor del af merudgifterne, i alt 1,4 mio. kr. pr. oktober, skyldes, at det har været nødvendigt at have vognmænd til at køre en del af ruterne ud over den del, der er lagt ud i fast kontrakt. Dertil har der været overarbejdsbetaling og værkstedsudgifter.

Anlæg

På Natur-, Miljø- og Planudvalgets område udgør det samlede rådighedsbeløb i 2023 192,9 mio. kr., hvoraf der forventes et forbrug på 81,2 mio. kr., jf. bilag 2.

Der forventes overført i alt 101,4 mio. kr. til 2024.

I forbindelse med Økonomi- og Klimaudvalgets behandling af sagen ”Kommunens økonomiske situation” den 13. september 2023, godkendte udvalget et kvalificeret anlægsstop med udgangspunkt i konkrete anlægsprojekter og -puljer på Natur-, Miljø- og Planudvalgets område. Anlægsopfølgningen omfatter en vurdering af om rådighedsbeløb fra disse konkrete projekter og puljer kan tilgå kassebeholdningen, ved at projektet kan stoppes helt eller delvist, eller alternativt udskydes og evt. refinansieres.

Derudover omfatter anlægsopfølgningen, som sædvanlig praksis, en vurdering af om der er andre puljer eller projekter der vil kunne tilgå kassebeholdningen.

De omfattede projekter og puljer fremgår af sidste kolonne i anlægsoversigten i bilag 2.

Vurderingen er, at der samlet set er 10,3 mio. kr. under Natur-, Miljø- og Planudvalget, som vil kunne tilgå kassebeholdningen.

De forudsatte forventede besparelser på de enkelte projekter og puljer fremlægges til politisk behandling i februar 2024.

Økonomiske konsekvenser

Drift

På udvalgets områder forventes samlet set et overskud på 9,4 mio. kr. i 2023, som beskrevet i sagsfremstillingen

Der gives tillægsbevillinger til bevilling 57 Kollektiv trafik, der har et forventet underskud i 2023.

Beløb i 1.000 kr.	Forventet mer-/mindreforbrug i 2023 ('+' mindreforbrug / '-' merforbrug)			Overført fra 2022 ('+' overskud / '-' underskud)	Forventet resultat i 2023 ('+' overskud / '-' underskud)		
	Overførbar	Ikke-overførbar	I alt		Overførbar	Ikke-overførbar	I alt
Center for Regional Udvikling, It og Sekretariat	-2.599		-2.599	2.693	94		94
49 Byg, plan og klima	-2.599		-2.599	2.693	94		94
Center for Natur, Miljø og Fritid	-471	0	-471	7.136	6.665	0	6.665
51 Beredskab	630		630	70	700		700
52 Teknik, natur og miljø	-1.101		-1.101	7.066	5.965		5.965
58 Affaldshåndtering		0				0	
Center for Ejendomme og Drift	-5.126	0	-5.126	7.800	2.674	0	2.674
53 Vej, parker og anlæg	-1.978		-1.978	6.378	4.400		4.400
54 Vej og park	-873		-873	873	0		
55 Ejendomme og service	525	0	525	475	1.000		1.000
56 Devika	200		200	74	274		274
57 Kollektiv trafik	-3.000		-3.000		-3.000		-3.000
Natur-, Miljø-, og Planudvalget	-8.196	0	-8.196	17.629	9.433		9.433
<p>Note: "+" angiver mindreforbrug/overskud, "-" angiver merforbrug/underskud</p> <p>Mer-/mindreforbrug angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2023 <u>ekskl.</u> overførsler fra 2022</p> <p>Over-/underskud angiver afvigelser ift. det korrigerede budget 2023 <u>inkl.</u> overførsler fra 2022</p>							

Anlæg

For så vidt angår anlægsprojekterne forventes et samlet overskud på 111,7 mio. kr.

Bilag

Bilag 1: Budgetopfølgning pr. 31. oktober 2023, Natur-, Miljø- og Planudvalget

Punkt 19: Orientering om status på autocamperordning

22/27683

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres

Resumé

På udvalgs møde i Natur-, Miljø- og Planudvalget den 1. marts 2023 blev autocamperordning på Bornholm drøftet.

På mødet beslutter udvalget at der på parkeringsarealer i Svaneke ved Skovgade og ved Kjærenæsgrunden i Allinge indføres parkeringsforbud om natten, at forsøgsordningen med autocamper-pladser på de tre kommunale havne Tejn, Hasle og Nørrekås gøres permanent samt at der igangsættes en kommunikationsplan med Destination Bornholm (og campingervhervet).

Udvalget har bedt administrationen om en statusorientering over tiltag på autocamper-området der er sket siden udvalgs mødet i marts 2023.

Indstilling

Direktøren indstiller

- Sagen til orientering.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Kort opsummering om gældende regler for autocampere

En autocamper (under 3,5 tons) betragtes som en personbil. Det er tilladt at overnatte i autocampere/personbiler på offentlige veje og offentlige parkeringspladser under overholdelse af de almindelige parkeringsregler og den lokale skiltning. Overnatningen må ikke få karakter af camping.

Når der parkeres/rastes er det tilladt at indtage mad og sove i sin bil i forbindelse med et rastehvil. Der findes ingen definition på hvor langt et rastehvil må være. Ved et rastehvil er det lovligt fx at opstille et campingbord, stole og en grill. Det er ikke tilladt at indtage en del af parkeringspladsen, som fx at slå lejr, opslå fortelte eller indrette arealet (fx anlægge gulv). Denne adfærd betragtes som camping og må kun foregå på campingpladser.

Det er ikke køretøjet der afgør om der bliver parkeret, rastet eller camperet men formålet med adfærden på pladsen.

Det er politiet, der vurderer og håndhæver, hvorvidt der bliver camperet på raste- og parkeringspladser.

Parkeringsforbud om natten i Svaneke og i Allinge

På udvalgs mødet den 1. marts 2023 blev det besluttet at indføre parkeringsforbud om natten (fra kl. 23-06) på parkeringsarealerne ved Skovgade i Svaneke og ved Kjærenæsgrunden i Allinge. Parkeringsforbuddet blev besluttet indført for at hindre at autocampere kan parkere om natten, da nogle beboere nær parkeringspladserne mente at nogle af autocampisternes adfærd havde karakter af camping.

I Svaneke er parkeringsforbuddet om natten blevet implementeret i efteråret 2023. Det har været udfordrende for administrationen at lave den korrekte tavlesætning for parkeringsarealet i Skovgade da arealet både er et offentligt vejareal og et offentligt naturområde hvor der ikke kan etableres en parkeringszone, og administrationen har både været i dialog med politiet samt fået juridisk rådgivning til den korrekte tavlesætning.

Før et parkeringsforbud ved Kjærenæsgrunden kan implementeres skal der udarbejdes en plan for pladsens indretning, herunder hensyntagen til de forskellige interesser der er i brugen af pladsen, og det skal fastlægges hvor meget af pladsens areal der skal være omfattet af parkeringsforbuddet. Samtidig bør følgeskaderne efter stormfloden der ramte Kjærenæsgrunden i oktober indgå i overvejelserne om hvordan pladsen indrettes og benyttes fremadrettet.

En autocamper er en personbil. Et parkeringsforbud om natten vil gælde for alle køretøjer og vil derfor betyde at lokale beboere og turister ikke længere kan parkere deres personbil om natten på de to parkeringspladser.

Permanente rastepladser til autocampere på tre kommunale havne

Udvalget besluttede i marts 2023 at gøre forsøgsordningen med autocamper-pladser på de tre kommunale havne Tejn, Hasle og Nørrekås permanent. På hver af de tre havne er der indrettet 6 pladser til parkering med autocamper, der kan anvendes i perioden fra 15. maj til 15. september. Der kan tilkøbes adgang til havnens faciliteter mens der rastes hvis dette ønskes. Det er tilladt at overnatte i autocamper/personbil på havnene, men overnatningen må ikke få karakter af camping.

Den permanente ordning med autocamper-pladser på de tre havne blev implementeret i maj 2023. Ordningen fungerer tilfredsstillende og bliver anvendt/benyttet som ønsket.

Kommunikation omkring autocampere

Udvalget besluttede i marts 2023 at igangsætte en kommunikationsplan med Destination Bornholm (og campingserhvervet). Den fælles kommunikationsindsats vedr. autocampere mellem kommunen og Destination Bornholm skal bl.a. orientere om gældende forhold for autocampere, henvise til muligheder for parkering og camping samt oplyse om muligheden for bondegårdscamping.

Administrationen er i dialog med Destination Bornholm samt en repræsentant fra campingserhvervet omkring informationsmaterialet. På kommunens hjemmeside fremgår materialet vedr. autocampere. Materialet er også vedhæftet som bilag.

Materialet henvender sig til autocampisten, til borgerne der måske opfatter autocampisternes adfærd som camping samt til private der ønsker at tilbyde bondegårdscamping til autocampere. På kommunens hjemmeside fremgår materialet under afsnittet "Veje og parkering" samt under "Havne". Materialet er godkendt af Bornholms Politi.

Destination Bornholm vil med udgangspunkt i kommunens materiale udforme deres eget infomateriale om autocampere på deres hjemmeside.

Henvendelser fra borgere vedr. autocampere

I denne sæson har administrationen modtaget 2-3 henvendelser fra borgere omhandlende autocampere. Borgerne henvender sig fordi de føler sig generet af autocampister eller fordi de opfatter autocampisternes adfærd som camping. Forrige år modtog administrationen omkring 4-5 af denne type henvendelser.

Det er politiet der skal håndhæve hvorvidt den adfærd der sker omkring autocamperen har karakter af camping. Administrationen vil dog umiddelbart vurdere at de autocampere/autocampister som administrationen ser på de offentlige parkeringspladser og offentlige veje ikke har en adfærd der kan betragtes som camping. Administrationen har heller ikke modtaget henvendelser fra politiet med autocampere der camperer på offentlige parkeringspladser og offentlige veje.

Private rastepladser for autocampere

Administrationen er i stigende grad begyndt at modtage henvendelser fra private borgere der ønsker at tilbyde rastepladser for autocampere på egen private grund. Ofte tilbydes der faciliteter i form af strøm, vand, toilet mv. og typisk vil der blive taget betaling for brug af faciliteter. De private rastepladser for autocampere etableres både i byzone og landzone.

Som udgangspunkt er der ikke noget til hinder for etablering af private rastepladser til autocamper med mulighed for tilkøb af faciliteter men det kræver en konkret vurdering af hver enkelt forespørgsel. Det er vigtigt at pladserne benyttes til parkering/raste og at autocampisternes ophold ikke får karakter af camping. Rastepladserne må ikke stride mod områdets lokalplan. I det åbne land skal det vurderes om rastepladserne kræver landzonetilladelse, behandling efter campingreglementet eller dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, fredninger mv.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Autocampertekst_BRK hjemmeside

Punkt 20: Orientering om Trafiksikkerhedsplan 2018-2025

20/7694

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget orienteres

Resumé

I maj 2019 godkendte kommunalbestyrelsen kommunens trafiksikkerhedsplan 2018-2025. Der er årligt afsat anlægsmidler til at gennemføre de prioriterede projekter i planen. Dog er der grundet budgetbesparelser ikke afsat midler i 2023 til formålet.

De første projekter blev igangsat i 2020 og flere projekter er stadig under planlægning, projektering eller udførelse. Budgetbesparelser har betydet en reduktion af midlerne til gennemførelse af flere planlagte projekter og disse er således udsat indtil videre.

Der resterer en mindre samlet pulje af disponerede midler til projekter hvor anlægsarbejderne endnu ikke udført. En ændring af disponeringerne kræver at de enkelte anlægsbevillinger skal besluttes annulleret, hvorefter nye anlægsbevillinger skal fremlægges og godkendes.

Administrationen orienterer herved om status for gennemførelse af planens projekter.

Indstilling

Direktøren indstiller

- Sagen til orientering

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 23. maj 2019 kommunens trafiksikkerhedsplan for perioden 2018-2025. Forud for godkendelsen havde planen været i høring hos blandt andet Bornholms Politi, Vejdirektoratet, Ældrerådet, Handicaprådet, borgerforeninger, cyklistforbundet og skolebestyrelserne på Bornholm. Forslaget kunne endvidere ses på kommunens hjemmeside.

Kommunalbestyrelsen besluttede ved godkendelsen at udtage en række projekter, der ikke længere skal indgå i planen, men som sammen med øvrige forslag kan indgå i den årlige pulje til mindre projekter, som vil blive forelagt fagudvalget til godkendelse/prioritering. Såvel Trafiksikkerhedsplan 2018-2025 samt tillæg til planen er vedhæftet som bilag.

Projekterne i trafiksikkerhedsplanen blev opdelt i 3 prioriteter med følgende estimerede sum pr. prioritet:

Prioritet 1 i alt: 28,9 mio. kr.

Prioritet 2 i alt: 13,7 mio. kr.

Prioritet 3 i alt: 71,5 – 123 mio. kr.

Prioritering af projekterne generelt:

Projekterne er ikke prioriteret i de enkelte prioriteringsgrupper og det vurderes årligt hvorvidt der er forandrede forhold, som kan medføre ændringer i prioriteringen. Det samme gør sig gældende omkring projekterne i forhold til indplacering i prioritet 1 og 2. Den årlige prioritering vurderes i forhold til forventet effekt på minimering af uheld, øget tryghed og sikring af skolevej.

I anlægsoverslagene er der ikke indregnet omkostningerne til projektering, opmåling, tilsyn og evt. arealerhvervelse. Anlægsoverslagene må derfor betragtes som vejledende, da der ikke er foretaget en egentlig projektering. Der kan være flere forskellige elementer, som har indflydelse på beregningen af anlægsudgifterne, f.eks. de geotekniske forhold, valg af materialer, prisstigninger m.v.

De første projekter blev gennemført i 2020 og der er efterfølgende gennemført projekter i 2021, 2022 og 2023, flere projekter er pt. igangværende. Budgetbesparelser har betydet en reduktion af midlerne til gennemførelse af visse planlagte projekter og disse er således udsat indtil videre.

Gennemførte projekter/tiltag i forbindelse med Trafiksikkerhedsplanen 2018-2025:

- Hastighedsdæmpende foranstaltninger ved Petersskolen i Rønne
- Hastighedsdæmpende foranstaltninger ved Sydbornholms Privatskole
- Hastighedsdæmpende foranstaltninger Sdr. Landevej ved indkørsel til Nexø fra Balka
- Trafiksanerung af Almindingsvej fra Almindings Runddel til Brovängen
- Cykelsti langs Torneværksvej i Rønne, inkl. medfinansiering fra staten
- Hastighedsdæmpende tiltag i Svaneke, mod Østermarie
- Årlig akutpulje til mindre projekter – diverse mindre tiltag
- Øget tilsyn med afmærkning af vejarbejde – årligt 0,1 mio. kr. besluttet overført til drift
- Trafiksikkerhedsrevision på alle større projekter

Igangværende projekter i forbindelse med Trafiksikkerhedsplanen 2018-2025:

- Analyser og for-projekter for større projekter
Pulje der løbende anvendes i perioden – Uforbrugte og ikke disponerede midler: 0,4 mio. kr.
- Rundkørsel ved Nordre Kystvej/Haslevej/St. Torvegade/Gartnervängen i Rønne
Projektet er under planlægning og forventes udført i 2024. Der refterer 0,4 mio. kr. der alle er disponerede til projektet.
- Hastighedsdæmpende tiltag i Svaneke, mod Nexø
Udføres i foråret 2024. Der refterer 65.000 kr. som er disponeret til projektet.
- Hastighedsdæmpende tiltag i Allinge
Der skal projekteres hastighedsdæmpende tiltag ved 3 indkørsler til Allinge. Udføres i 2024. Der refterer 0,6 mio. kr. som alle er disponeret til projekterne.

Der refterer således 1,465 mio. kr. som er disponerede til ovenstående projekter, men hvor anlægsarbejderne endnu ikke udført. En ændring af disponeringerne kræver at de enkelte anlægsbevillinger skal besluttet annulleret, hvorefter nye anlægsbevillinger skal fremlægges og godkendes.

Projekter som er udsat grundet besparelser. Trafiksikkerhedsplanen 2018-2025:

- Rundkørsel ved Zahrtmannsvej/Søndre Allé i Rønne
- Lysregulering af vejkrydset Tejnvej/Ndr. Borreløngvej/Pilebroen/Vestergade i Allinge

Projekter som endnu ikke er påbegyndt – prioritet 1. Trafiksikkerhedsplanen 2018-2025:

- Renovering af nordlig del af Store Torvegade samt tilslutning ved Borgmester Nielsens Vej
- Forbedring af skiltning Havnegade/Paradisvej i Nexø
- Regulering af overkørsler i Vestergade i Allinge
- Regulering af vejkrydset ved opkørsel til Zahrtmannsvej

Planlagte projekter i 2024 og 2025

Ud over ovenstående projekter er der ikke planlagt gennemført yderligere projekter i planperioden (2018-2025) hvorfor der heller ikke er afsat yderligere midler.

Ultimo 2024 igangsættes arbejdet med at revidere trafiksikkerhedsplanen, således at den kan blive politisk behandlet ultimo 2025 og have virkning i perioden 2026-2033.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Trafiksikkerhedsplan 2018-2025 - godkendt 23.05.2019

Tillæg til trafiksikkerhedsplan

Punkt 21: Orientering om skader ved stormflod, oktober 2023

23/22556

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø og Planudvalget orienteres

Økonomi og Klimaudvalget orienteres

Kommunalbestyrelsen orienteres

Resumé

Den 20. oktober 2023 rammes den østlige side af Bornholm af en stormflod. Dette dagsordenspunkt er en statusorientering vedrørende omfanget af skader, den videre proces og et overslag på den økonomiske konsekvens af stormen.

Indstilling

Direktøren indstiller

- Sagen til orientering.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Den 20. oktober 2023 rammes Bornholm af en stormflod. Dette dagsordenspunkt er en statusorientering vedrørende omfanget af skader, den videre proces og et overslag på den økonomiske konsekvens af stormen. Se Bilag 1 - Orientering om skader ved stormflod, oktober 2023

Vandet steg til 1m over daglige vande. Vindretningen var fra nordøst. Det er hovedsageligt den østlige del af øen der blev påvirket af stormen. Afspærring af de berørte områder og oprydning af overfladesten på arealerne pågår. Der foretages løbende bestik af omfanget af den enkelte skade efterhånden som overfladerne bliver synlige. På konstruktioner mod Østersøen er man ligeledes i gang med, at vurdere skader under vandspejlet med hjælp fra dykker. Det skal heri bemærkes, at skader under terrænniveau på nuværende tidspunkt er svære at vurdere omfangsmæssigt såvel som økonomisk. Omfanget af en givet underminering, under en fast konstruktion som en granitkaj overflade, vil i første omgang vise sig som en mindre sætningsskade hvor en enkelt sten eller 2 er sunket med et par millimeter. Efterhånden som fyldematerialet giver efter, vil sætningsskaden blive mere tydelig med flere nedsunkne sten i området. Ved større undermineringer vil der ske et kollaps af overfladen.

Skader der har en indvirkning på personsikkerhed og infrastruktur prioriteres først.

Efterhånden som skaderne registreres, bliver skaderne indberettet til kommunens forsikringsselskab. Det skal heri bemærkes, at det på nuværende tidspunkt vurderes, at det ikke er alle skader der er forsikringsberettiget.

Udgiften til oprydning af arealer er pr. 6. november blevet opgjort til 317.720,80 kr. Det estimeres, at den samlede oprydningsindsats vil løbe op i 600.000 kr.

Samlet estimeret udgift på skader vurderes på nuværende tidspunkt til 9,8 mio.

Administrationen vil i den kommende tid orientere om udviklingen i sagen en gang i kvartalet.

Havne

Det er især havnene i Sandvig, Allinge, Tejn, Gudhjem og Svaneke der har taget skade af stormen. Især i Sandvig, Allinge, Tejn og Gudhjem er skaderne på kajanlæg massive hvor flere konstruktioner er kollapsede eller er blevet undermineret. Kystsikring i form af dæksten langs havneværkerne er på flere strækninger meget deformeret. Der er ligeledes sket større skader på elinstallationer som el-skabe og føringsveje til den enkelte elinstallationer som belysning og strømskabe til både. Brokonstruktioner, redningsudstyr i form af stiger og redningsposter har ligeledes taget skade.

Havnene i Sandvig, Allinge og Gudhjem er blevet lukket på grund af skader der har bevirket i en forringelse af vanddybden i indsejlingsranden.

Estimeret udgift på skader indenfor havnenes beskyttede værker: 6 mio.

Estimeret udgift på de til havnene tilknyttede områder: 2 mio.

Grønne områder

Der er sket et massivt opskyl af sten i forskellige dimensioner. Ligeledes er der sket et større antal skader i form af skader på stiger, trapper, undermineringer og erosion med ødelagte stier til følge. Enkelte stistrækninger eksisterer ikke længere.

Estimeret udgift på skader: 800.000 kr.

Strande og natur

Der er sket massive skader på trapper og broer hvor flere konstruktioner er skyllet helt væk. Der er ligeledes nogle steder massivt opskyl af tang. Det overvejes om tang og øvrig havsediment skal borthåndteres nu mens det er til at få fat på eller håbe på at vinteren tager det.

Estimeret udgift på skader: 300.000 kr.

Veje

De største skader er sket på vejarealer i Allinge og Gudhjem. I Allinge er der sket massive skader på vejbelægningen og erosionskader på vejskråning på den offentlige p-plads ved Netto og Kæmpestranden. I Gudhjem er Ejner Mikkelsens Vej blevet spærret af grunden udvaskning af vejmateriale med underminering til følge. Der er også sket skader på betalingsautomater, flisefortov og enkelte stensætninger.

Derudover er man travlt optaget af oprydningsarbejder på vejområdet såvel som de ovenover stående områder.

Estimeret udgift på skader: 600.000kr.

Ejendomme og Drift

I Tejn er der sket skade på en portdør. I Sandvig er der sket skade på el- og vandledning til sauna. Enkelte tagflader mangler endnu at blive besigtiget.

Estimeret udgift på skader: 100.000 kr.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Bilag 1 - Orientering om skader ved stormflod, oktober 2023

Punkt 22: Orientering om PFAS

23/22942

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø-, og Planudvalget orienteres

Resumé

Efter anmodning gives en orientering om regionskommunens arbejde med PFAS-forurening indenfor drikkevands-, spildevands- og jordforureningsområdet.

Indstilling

Direktøren indstiller

- sagen til orientering

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Orientering givet.

Sagsfremstilling

Hvad er PFAS

PFAS er en stor gruppe af kemiske fluor-stoffer. Fælles for PFAS-stoffer er, at de er svære at nedbryde og derfor er tilstede meget længe i miljøet omkring os. Det skaber bekymring for, hvordan PFAS kan påvirke helbredet på lang sigt.

PFAS-stofferne bliver af og til kaldt evighedsstoffer, fordi de er svære at nedbryde. Stofferne ophobes i dyr og mennesker, og man kan måle PFAS i blodet på befolkningen overalt i verden – også i Danmark.

PFAS medfører ikke akut sygdom, men man kan være bekymret for, hvordan stofferne kan påvirke vores helbred på lang sigt. Der er ikke noget, der tyder på, at PFAS forøger den enkeltes sygdomsrisiko væsentligt.

PFAS har været brugt siden begyndelsen af 1950'erne. Stofferne har været anvendt i blandt andet skum til brandslukning, imprægnering af sko og tøj, kosmetik og madindpakning.

Fra 2011 blev det forbudt at bruge brandslukningsskum med PFOS, der er ét af stofferne fra PFAS-gruppen. Fra 2020 blev det også forbudt at tilsætte stofferne til madindpakning.

Forurening med PFAS

Alle er udsat for PFAS i begrænset omfang. Dog har nogle været udsat for større mængder i forbindelse med lokale miljøforureninger. Myndighederne på tværs af kommuner, regioner og stat arbejder på at kortlægge, hvor der er sket forurening med PFAS - fx hvor der har været brugt brandslukningsskum – samt hvor stort omfanget er.

Vandværkerne tester løbende PFAS-niveauet i offentlige drikkevandsboringer i Danmark. Hvis PFAS overstiger grænseværdien, bliver boringen lukket, eller vandet bliver blandet med rent vand eller filtreret, så niveauet af PFAS kommer under grænseværdien.

Det samme gælder for renseanlæg, der løbende tester for PFAS i spildevand og spildevandsslam.

Forureneren betaler

Princippet om at ”forureneren betaler” følger af EU-traktaten. I henhold til dette princip skal forureneren afholde udgifterne til de foranstaltninger til forebyggelse og bekæmpelse af forurening, som de offentlige myndigheder træffer for at sikre, at miljøet er i en acceptabel tilstand. De politiske beslutningstagere kan bruge dette princip til at bekæmpe

forurening og genoprette miljøet, hvilket bl.a. ses i udmøntet i miljøerstatningsloven og i forarbejderne til miljøbeskyttelsesloven.

PFAS i spildevand

Der er undersøgt for 22 forskellige PFAS-forbindelser (PFAS22) i spildevandet fra alle øens renseanlæg – særligt i spildevandsslammet, hvor PFAS bindes og ophobes. Der er påvist PFAS i på alle øens 9 renseanlæg. Forureningen stammer fra punktkilder til PFAS og en diffus PFAS-forurening i spildevandet fra regnvand, indtrængende grundvand og fra husholdning og industrier. Det må forventes, at der altid vil kunne påvises PFAS i spildevand og spildevandsslam.

Tværgående koordinationsgruppe for håndtering af PFAS

For at sikre en effektiv indsats og størst mulig vidensdeling om PFAS har Bornholms Regionskommune sammen med BEOF i starten af 2023 nedsat en tværgående PFAS-arbejdsgruppe. I gruppen er der løbende dialog om håndtering af udfordringer med PFAS i spildevand og særligt spildevandsslam og deling af nyeste viden på området.

Tejn renseanlæg - punktkildeopsporing

I spildevandsslammet fra Tejn renseanlæg er koncentrationerne store. 14 af disse PFAS-forbindelser er målt over Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. Det giver problemer i forhold til bortskaffelse, da slammet ikke længere må udsprede på landbrugsjord.

Derfor har der været iværksat en kildeopsporing i oplandet til Tejn renseanlæg. Som led heraf er der foretaget analyser af spildevandet fra Beredskabscenter Allinge fra adressen Rønnevej 3, hvor der er en kendt brandøvelsesplads.

Der er påvist PFAS fra ejendommen, som er fælleskloakeret, så prøven er både overfladevand og husspildevand. Koncentrationerne viser sig større, når-og efter det har regnet, så det mistænkes, at udvaskning fra deres brandøvelsesplads og fra jordmatricen under giver udsving i analyserne. Der er fra ejendommen ikke opsat en flowmåler, så vi ved kun, at spildevandet indeholder PFAS. Men vi ved ikke, hvor meget vand der kommer fra ejendommen. Derfor kan vi ikke med sikkerhed fastslå, hvor meget af det PFAS, som er fundet i slammet fra Tejn renseanlæg, som kommer fra Beredskabscenteret.

Dialog med Forsvarets Ejendomsstyrelse

Forsvarets Ejendomsstyrelse (FES) som driver Beredskabscenter Allinge har holdt en række møder med BEOF og BRKs arbejdsgruppe for PFAS. Her har FES orienteret om, at de undersøger, om de kan mindske deres PFAS-forurening og bl.a. finde løsninger, der inddæmmer brug af materialer med PFAS til et mindre areal. Der er fundet PFAS på flere af FES arealer rundt i landet. Derfor arbejder de ud fra en samlet og samtidig indsats. Denne proces, strækker sig ud over 1 år eller mere. FES, BRK og BEOF har på møderne drøftet, om der skal opsættes en brønd med flowmåler til ejendommens spildevand, så mængden af PFAS kan fastslås og begrænses i en tilladelse. Derfor har BRK den 21/9-23 varslet et undersøgelsespåbud så mængden kan fastslås. FES har indgivet et hørings svar, hvor de undsiger sig eller beder BRK om i det mindste at afvente en undersøgelse, som skulle være klar i februar 2024. BRK vil drøfte hørings svaret med BEOF inden stillingtagen til det videre forløb.

Rønne Renseanlæg -Punktkildeopsporing

I slammet fra Rønne Renseanlæg er der målt betydelige koncentrationer af PFAS. I oplandet til Rønne kan det meste kildeopspores til BOFA. Det er navnlig i BOFAs perkolat, at der forefindes PFAS. BOFA monitorerer for bl.a. PFAS i 8 grundvandsboringer, 3 prøvesteder for perkolat samt 3 prøvesteder for drænvand uden for membran. Disse prøver er er reguleret i Miljøstyrelsens miljøgodkendelse af BOFA. Herudover er det i den bornholmske PFAS-koordinationsgruppe aftalt, at BOFA tager ekstra prøver for PFAS, for at følge udviklingen og sikre at påvirkningen af spildevandsslammet ikke betyder, at grænseværdierne overskrides.

PFAS i Drikkevand

Drikkevand

Målinger af en række PFAS-stoffer indgår i den regelmæssige, lovpligtige kontrol af vandet fra almene vandværker.

På 17 af 18 vandværker var der ikke målbare mængder PFAS. Jf. vedlagte screening af alle resultater for 2023 (Bilag 1).

Ved Gøngeherred Vandværk var detektionsgrænsen på 0,1 ng netop tangeret. Det er 20 gange under grænseværdien og har dermed ingen sundhedsmæssig betydning. 1 ng er en milliardendedel af et gram. BEOF oplyser, at oppumpningen på den pågældende boring er reduceret, og at der i efterfølgende analyser er der ikke påvist PFAS (PFOA) i boringen.

Grundvand

Grundvandet under brandøvelsespladser er selvfølgelig påvirket. Det har dog ingen praktisk betydning, idet der ikke er vandindvindingsmuligheder i disse områder.

Slamudbredelse kan medføre lokal forurening. Det er politisk vedtaget, at der ikke må udbredes spildevandsslam i indvindingsområder for vandværker.

I boringer som indgår i vandforsyningen har man ind i mellem set meget små mængder PFAS, marginalt over detektionsgrænsen. Kun i ét tilfælde er der fundet en betydelig mængde, dog under grænseværdien for drikkevand. Denne boring er taget ud af brug og kildeopsporing er iværksat.

PFAS i Jord

Natur og Miljø har ultimo 2021 og primo 2022 orienteret NMPU om arbejdet med PFAS-forurening omkring brandøvelsespladser.

Som videre skridt i denne proces har Natur og Miljø i foråret 2023 via en ekstern konsulent fået gennemgået ni nedlagte brandøvelsespladser nærmere med henblik på at identificere og håndtere potentielle PFAS-forureninger. Undersøgelsen har omfattet inspektion af de ni lokaliteter, miljøhistoriske redegørelser samt interviews med viceberedskabschefen og tidligere ansatte ved Bornholms Brandvæsen.

Resultaterne af undersøgelsen forelå i slutningen af oktober 2023 og arbejdet med vurdering af resultaterne pågår stadig. Umiddelbart har det været muligt på baggrund af undersøgelserne at udelukke tre af lokaliteterne for yderligere undersøgelser. De resterende seks lokaliteter kræver yderligere vurdering for at afgøre, om der skal foretages egentlige forureningsundersøgelser og eventuelle afværgeforanstaltninger.

Som et led i jordforureningsproceduren bliver de seks lokaliteter kortlagt på vidensniveau 1 (mistanke for forurening).

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Bilag

Bilag 1 - PFASOversigtVandværker2023

Punkt 23: Gensidig orientering

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Orientering

Der blev orienteret om følgende på mødet:

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Gensidig orientering givet.

Punkt 24: Sager til høring

Politisk sagsgang

Natur-, Miljø- og Planudvalget beslutter

Indstilling

Direktøren indstiller, at

- a) *Punkt 16. RejseBillet App - fase 1* sendes til høring i Bornholms Ældreråd, Handicaprådet og Ungerådet.
- b) *Punkt 17. Godkendelse af ny bus-køreplan pr. 28. januar 2024* sendes til høring i Handicaprådet.

Beslutning Natur-, Miljø- og Planudvalget den 06-12-2023

Godkendt.